Podnikatel roku je z Hané
strana 2

SMART region – cesta budoucnosti
strana 3

Olympionici z kraje v Pekingu
strana 12

Olomoucký kraj

ČÍSLO 2 | ÚNOR 2022 | ROČNÍK 21

ON-LINE MĚSÍČNÍK PRO OBČANY OLOMOUCKÉHO KRAJE

Logo krajské organizace vymýšleli středoškoláci

Nové logo pro organizace Olomouckého kraje vytvořili studenti prostějovské střední školy. Tři ocenění autoři si odměny převzali v sídle hejtmanství. Foto | Olomoucký kraj

Desítky tisíc korun ušetřil Olomoucký kraj za tvorbu nového loga pro svoji organizaci. Novou grafiku pro spolek Odpady Olomouckého kraje a Servisní společnost odpady Olomouckého kraje totiž vymysleli studenti z Prostějova.

Výroba nového loga není obvykle levnou záležitostí – firmy si za návrhy i užívání značky a za přípravu logomanuálů účtují běžně statisíce korun. Olomoucký kraj proto oslovil žáky svých středních škol, kteří se grafických prací chopili. Přišlo více než třicet skvělých nápadů, z nichž zvítězilo logo vytvořené studentem z Prostějova. To teď bude nově symbolizovat krajský spolek Odpady Olomouckého kraje a Servisní společnost odpady Olomouckého kraje.

„Počet obdržených návrhů nás mile překvapil, zvlášť když koronavirus stále negativně ovlivňuje provoz škol. Všem zúčastněným proto patří velký obdiv a poděkování, stejně jako jejich pedagogům, kteří na práci dohlíželi. Jsem velmi rád, že se opět potvrdilo, že v Olomouckém kraji je řada nadaných žáků," uvedl při přebírání nového loga Aleš Jakubec, radní Olomouckého kraje pro oblast školství.

Vítězný návrh zobrazuje recyklaci i spolupráci

Do finále se dostaly tři grafické návrhy nového loga – nejlepší práce vytvořili Jiří Kostiha, Prokop Čala a Klára Masaříková – všichni ze Střední školy designu a módy v Prostějově. Porota nakonec vybrala návrh prvně uvedeného studenta, ostatní dva ocenila. „Naším záměrem bylo vytvořit jednotný vizuál a logo, které by symbolizovaly nakládání s odpady, cirkulární ekonomiku, recyklaci, ale také spolupráci. A to se nakonec podařilo," dodal Martin Šmída, předseda správní rady spolku Odpady Olomouckého kraje a krajský radní pro oblast životního prostředí.

Podobnou cestu k pořízení loga zvolil kraj už v minulosti, kdy poptával grafiku k připravované Olympiádě dětí a mládeže. Autorkou návrhu loga i maskota se stala Karolína Ščučková, studentka grafiky ze Šumperka.

Jaroslav Kropáč

SLOVO HEJTMANA

Vážené čtenářky a čtenáři,

vítám vás u dalšího čísla krajského zpravodaje. Také tentokrát se v něm dozvíte spoustu zajímavých informací. Důraz jsme kladli na zprávy o investicích do venkova, kam v letošním roce z hejtmanství poplynou ve větší míře. Důvod je prostý, rozvoj venkova je jednou z důležitých priorit, které si vedení kraje stanovilo. Věřím, že vás o tom v následujícím období přesvědčíme. Chystáme například pokračování úspěšného projektu podpory venkovských prodejen, podařilo se rozšířit kotlíkové dotace a starostům a starostkám pomůžeme také s budováním nových cyklostezek a stejně tak podpoříme další záměry, které souvisí s cestovním ruchem. Stálou pozornost věnujeme opravám rozbitých cest nižších tříd a enviromentálnímu rozvoji krajiny.

Ne všechno jde naráz, musíme postupovat v krocích, v návaznosti na finanční možnosti kraje. Nicméně věřím, že i po menších krocích můžeme ujít velký kus cesty. Důležité je vykročit správným směrem, abychom se nemuseli vracet. A to se nám, myslím, daří. Cíl naší cesty máme všichni společný – moderní a prosperující kraj, kde se lidem bude ve všech jeho částech žít dobře, zdravě a bezpečně. Přeji vám hezké předjaří.

Josef Suchánek,
hejtman Olomouckého kraje

Víte, kde máte své srdce? Hlasujte pro Olomoucký kraj

Do konce února mohou lidé hlasovat v desátém ročníku ankety Kraj mého srdce. Ta mapuje popularitu regionů napříč celým Českem. A pokud máte srdce na správném místě a líbí se vám Olomoucký kraj, vybráno už máte. Stačí jen hlasovat.

„Vím, že v našem regionu je spousta míst, která jsou nejhezčí na světě. Pro někoho to mohou být hory, jiný dává přednost památkám, dalšího zajímá folklor a kultura. A právě tato úžasná rozmanitost je jedním z mnoha důvodů, proč zrovna pro náš region hlasovat," uvedla Milada Sokolová, uvolněná členka Zastupitelstva Olomouckého kraje pro oblast vnějších vztahů a cestovního ruchu.

Anketa probíhá na webové stránce KAMPOCESKU.CZ. Na vítěze čeká kromě hřejivého pocitu také hmotná cena – křišťálový glóbus vyrobený skláři z Nižboru. Hlasovací kolo se dotočí už 28. února a vybírat si můžete z několika kategorií – třeba do kterého kraje nejraději jezdíte za přírodou a kterému dáváte přednost, když jedete na běžky.

Jaroslav Kropáč

ČÍSLO MĚSÍCE

30

Tolik žádostí o podporu schválila Rada Olomouckého kraje v první vlně projektu Obchůdek 2021+ a rozdělila mezi žadatele necelé tři miliony korun.

Studenti zakládali fiktivní firmy. Kvůli soutěži

Svoji fiktivní firmu museli studenti nejen založit, ale i představit a obhájit její přínos pro byznys.
Foto | Střední škola logistiky a chemie Olomouc

Střední škola logistiky a chemie v Olomouci uspořádala i při stále měnících se epidemických opatřeních v pořadí už devátý ročník Mezinárodního veletrhu fiktivních firem. Středoškolákům pracujícím ve fiktivních firmách umožnil otestovat své komunikační schopnosti a porovnat se s konkurencí.

Studenti z Česka, Rumunska, Belgie a dalších patnáct firem z Ruska, Slovenska a Moldávie se účastnili online a představili 26 fiktivních firem různého druhu podnikání. Zákazníkům nabízeli k prodeji luxusní auta, domácí koláčky, ochucená piva, kvalitní pánské obleky, zájezdy do exotických destinací nebo třeba pronájem tělocvičen. Porota hodnotila zúčastněné v několika kategoriích, zajímala se například o obchodní komunikaci v angličtině, ústní prezentaci firmy, obchodní plán či nejlepší logo, slogan, video a obchodní stánek. Titul absolutního vítěze festivalu získala společnost Golden Essenc s.r.o., rodinný pivovar z Hané s dlouholetou tradicí. Ze zahraničních firem nejvíce oslnila rumunská cestovní společnost Aurul Apusenilor.

Žáci musejí připravit vše jako v reálné firmě

Veletrh fiktivních firem patří k předmětům praktického zaměření, který připravuje žáky na všechny radosti i strasti podnikání, jež mohou v reálném světě byznysu nastat. Firmy jsou sice fiktivní, ale studenti musí obstarat vše, co s tím souvisí: zvolit si předmět svého podnikání, přihlásit společnost do živnostenského a obchodního rejstříku, najímat zaměstnance, vyplácet jim mzdy, odvádět daně, vést účetnictví a v neposlední řadě svůj podnik propagovat. „Veletrh slouží především k tomu, aby si žáci pracující ve fiktivních firmách vyzkoušeli své teoretické znalosti v praxi. Musí si připravit veškeré propagační materiály, musí prodat co nejvíce zboží a vše poté zaúčtovat v účetním programu," vysvětlila jedna z organizátorek veletrhu, učitelka Jiřina Letochová. Přihlášené společnosti mezi sebou soutěží a zároveň mohou navázat i spolupráci a přátelství.

Juraj Aláč

Krajské ocenění Podnikatel roku míří na Hanou

Pod záštitou Josefa Suchánka, hejtmana Olomouckého kraje, proběhlo v úterý 8. února vyhlášení šestnáctého ročníku soutěže EY Podnikatel roku 2021 Olomouckého kraje. Držiteli ocenění se stali Jiří Nesvadbík a Ladislav Vrána, jejichž žaluzie NEVA můžete najít na budovách po celém světě.

Podnikatelé roku Olomouckého kraje – Ladislav Vrána a Jiří Nesvadbík z Kralic na Hané.
Foto | EY Podnikatel roku

„Letošní udělení titulu Podnikatel roku Olomouckého kraje má pro mě zvláštní význam – oceňujeme totiž ty, kteří zvládli podnikat a prosperovat v době, která byla mimořádně obtížná. Uznání a poděkování si však zaslouží všichni podnikatelé, kteří celospolečenská omezení zvládli a dokázali svoje firmy i živnosti z nelehké situace vyvést," uvedl Josef Suchánek, hejtman Olomouckého kraje.

„Za nás je ocenění velkou poctou i překvapením. Tím spíše, že jsme uspěli v tak silné konkurenci, která se neschází každý rok. Určitě je to i závazek do dalšího období, abychom pokračovali ve stejných šlépějích, stále jako rodinná firma, která má podporu a uznání ostatních," uvedli krátce po převzetí ocenění Jiří Nesvadbík a Ladislav Vrána.

Produkty vítězů najdete po celé Evropě

Firma NEVA sídlí v Kralicích na Hané. Její roční obrat je půl miliardy korun. Týdně tam zaměstnanci vyrobí dva tisíce žaluzií, které míří nejen do Česka, ale do celé Evropy i na Blízký východ. „Soutěž o nejlepšího podnikatele podporuje Olomoucký kraj dlouhodobě z mnoha důvodů. Patří mezi ně nejen snaha o rozvoj podnikatelského prostředí v této nelehké době, ale také propagace našeho regionu v České republice. A to se daří našim firmám i živnostníkům výborně, za což jim velmi děkuji. A dodávám, že hejtmanství je pro ně oporou, na kterou se mohou spolehnout," uvedl Jan Šafařík, náměstek hejtmana Olomouckého kraje pro regionální rozvoj.

Počet účastníků soutěže se oproti minulému ročníku zdvojnásobil. Porota, které předsedal Josef Průša – loňský celostátní vítěz a držitel titulu EY Podnikatel roku 2020 České republiky, tak měla nelehký úkol. „Významným hodnoticím kritériem při výběru vítěze je přístup podnikatelů k udržitelnému podnikání. Pánové Nesvadbík a Vrána ukazují, jak lze podnikat světově a udržitelně zároveň. Na špičce svého oboru jsou rovněž v oblasti automatizace výroby. Do budoucna plánují předat firmu dětem a já držím palce, ať se jim generační výměna povede," popřála vítězům Martina Kneiflová, vedoucí partnerka EY v České republice.

Juraj Aláč

Sčítání dopravy odhalilo nejvytíženější komunikace

Ředitelství silnic a dálnic ČR zveřejnilo výsledky pravidelného celostátního sčítání dopravy, které se konalo po pěti letech na dálnicích a silnicích všech tříd. Sčítání probíhalo v létě a na podzim 2020 a na jaře 2021 za využití jak automatického, tak i fyzického sčítání.

„Procesy sčítání i vyhodnocení dat jsme přizpůsobili nevyzpytatelným následkům pandemie koronaviru, proto lze relevantně konstatovat, že proti minulému monitorování provozu doprava narostla v průměru o 10 procent," uvedl mluvčí ŘSD Jan Studecký.

Podle odborníků přinesla pandemie koronaviru i změny v charakteru vykonávaných cest. Z výsledků sčítání je totiž patrný pokles individuální dopravy na dálkových trasách, kdy setkání zřejmě mohla být nahrazena videokonferencemi a komunikací na dálku. „Zároveň je také patrný růst u skupiny lehkých nákladních automobilů zejména v příměstských oblastech, což pravděpodobně souvisí s výrazně zvýšeným zájmem o různé druhy doručovacích služeb. Teprve čas však ukáže, zda se jedná o trend trvalý, nebo tato změna dopravního chování přetrvá i nadále," doplnil Studecký.

Nejvíce aut projede Prostějovem a Olomoucí

Celkem 6 465 sčítacích úseků pokrylo celou republiku, z hlediska Olomouckého kraje můžeme sledovat několik lokálních zajímavostí. Nejvíce automobilů všech kategorií projelo na rychlostní silnici D46 u Prostějova a na I/35 v Olomouci. Nákladní automobily nejvíce zatěžují úseky na dálnici ve směru od Velkého Újezdu na Lipník na Bečvou, kde denně projede 14 tisíc nákladních vozidel.

Juraj Aláč

Všechna motorová vozidla celkem	
Úsek	*Denní počet vozidel*
D46, úsek Prostějov-sever – Olšany	40 342
I/35 Olomouc, ul. Velkomoravská mezi ul. Brněnská a Schweitzerova	39 241
II/366 Prostějov, ul. Olomoucká mezi ul. Sladkovského a Konečná	17 083
Těžká motorová vozidla celkem (nákladní + BUS)	
Úsek	*Počet vozidel*
D35, úsek Velký Újezd (II/441) – Lipník n. B. (D1)	13 999
I/35 Olomouc, úsek mezi okružní křižovatkou u Globusu a Křelovem	6 384
II/436 Přerov, ul. Kojetínská mezi ul. Husova a Velké Novosady	2 913

UNIČOV | Do Uničova přijel 14. února mobilní očkovací tým a pro vakcínu si přišlo bez přechozí registrace 44 lidí. Ve správním obvodu Uničova má 59 procent obyvatel alespoň první dávku očkování proti covid-19, zcela ukončené očkování má 12 966 osob – skoro 58 procent obyvatel.

ŠUMPERK | Jedna z nejvýraznějších staveb v Šumperku, hotel Grand, prochází rozsáhlou rekonstrukcí za desítky milionů korun. Objekt se má změnit v reprezentativní ubytovací prostory odpovídající moderním trendům.

PŘEROV | Most u loděnice s Žerotínovým náměstím by měla spojit nová cyklostezka. Stavět se má od července do listopadu a náklady na její stavbu dosáhnou 5,5 milionu korun, pomoci by dotacemi mohl i Olomoucký kraj. Půjde o společnou stezku pro chodce a cyklisty v délce 270 metrů a v šířce 3,25 metru.

PROSTĚJOV | Město chystá další radary, aby donutilo řidiče zpomalit. V ulicích Vrahovická a Vápenice bude instalován stejný typ radaru jako na ulici Brněnská, který funguje od loňského října. Za první dva týdny provozu tehdy zaznamenal více než tisícovku přestupků.

Olomoucký region chce být chytrý, chce být SMART

Koncepty chytrých měst a regionů – SMART Cities a SMART region jsou vizí budoucích let. Využívání moderních informačních a komunikačních technologií v praxi ale přináší náklady, které města, a především menší obce finančně vyčerpávají. Hejtmanství proto připravilo na letošní rok dotační tituly, které SMART technologie do našeho regionu pomohou zavádět. V kompetenci má tuto oblast uvolněná členka Rady Olomouckého kraje Zdeňka Dvořáková Kocourková.

Olomoucký kraj letos vypsal úplně nový dotační program Smart region Olomoucký kraj. Na koho program cílí?

Máme v tomto programu dva dotační tituly. Jeden je určen pro obce a druhý pro poskytovatele zdravotní péče, kteří mají sídlo nebo provozovnu v Olomouckém kraji.

Pojďme tedy k prvnímu dotačnímu titulu pro obce konkrétněji. Co mohou obce za peníze pořídit?

Všechny obce na území Olomouckého kraje mohou žádat o dotaci na podporu přípravy projekty z oblasti tzv. eHealth, tedy elektronického zdravotnictví. Minimální dotace na projekt bude v tomto případě sto tisíc korun, maximální dotace pak jeden milion korun. Zde míříme na podporu realizace SMART opatření směřujících ke zvýšení kvality života a zdravotního stavu obyvatel Olomouckého kraje za pomocí chytrých řešení. Z dotace je možné pořídit nejen SMART přístroje a zařízení, ale také softwarová řešení pro oblast eHealth.

Kdy je možné podávat žádosti do programu Smart region Olomoucký kraj?

> *„Příprava samotné žádosti o dotaci a povinných příloh by neměla být nijak časově náročná. Zásadní bude doložení příloh prokazujících oprávněnost žadatele, dále popis akce a rozpočet předpokládaných uznatelných výdajů*

Zdeňka Dvořáková Kocourková
uvolněná členka Rady Olomouckého kraje

nebo na realizaci SMART opatření. Navíc obce do dvou tisíc obyvatel mohou žádat o podporu na připojení vysokorychlostního internetu. Dotace na 1 projekt může být v rozsahu 30 až 250 tisíc korun. K dispozici na tento titul máme letos dva miliony korun.

Druhý titul tedy míří na zdravotnická zařízení?

Je to tak. V rozsahu dalších 2 milionů korun chceme podpořit

Příjem žádostí máme naplánován od 17. března do 4. dubna 2022. O finálním schválení konkrétních žádostí o dotace pak rozhodne krajské zastupitelstvo 27. června 2022.

Jak složité, nebo jednoduché je požádat o dotaci Smart regionu Olomoucký kraj?

Příprava samotné žádosti o dotaci a povinných příloh by neměla být nijak časově náročná. Zásadní bude doložení příloh prokazujících oprávněnost žadatele, dále popis akce a rozpočet předpokládaných uznatelných výdajů. Pro žadatele máme zřízenu i horkou linku, kde mohou v úředních hodinách konzultovat technické i faktické záležitosti projektů.

Několik SMART projektů v oblasti eHealth už ale samotný Olomoucký kraj realizoval v loňském roce. Je to tak?

Ano. Vloni se nám podařilo realizovat například ve spolupráci s Národním telemedicínským centrem Fakultní nemocnice Olomouc hned několik smysluplných pilotních projektů. Nakoupili jsme například měřicí přístroje pro sledování hladiny cukru v krvi těhotných žen trpících těhotenskou cukrovkou. Díky bezplatné zápůjčce přístroje nemusí nastávající maminka nyní dojíždět na pravidelné kontroly až do fakultní nemocnice, a přesto je pod trvalou kontrolou odborných lékařů. V jiném projektu jsme pořídili speciální kameru pro včasné odhalení vady zraku řidičů, tzv. screening retinálních patologií. Díky kameře je možné zhoršení zraku řidiče včas zachytit již u praktického lékaře a nasadit odpovídající léčbu.

Kromě toho jsme realizovali i zásadní projekt pro elektronické sdílení zdravotnické dokumentace pacientů v akutním ohrožení života mezi Zdravotnickou záchrannou službou včetně té letecké a urgentními příjmy nemocnic v našem kraji. Dalším projektem se podařilo elektronicky propojit Zdravotnickou záchrannou službu také s poskytovateli lůžkové péče, kam je pacient převážen mimo akutní ohrožení života. Propojili jsme tímto způsobem již všechny nemocnice v Olomouckém kraji, včetně Odborného léčebného ústavu Paseka, který se specializuje nyní také na doléčení postcovidových stavů u pacientů starších 65 let.

Obdobná chytrá řešení nás v oblasti zdravotní péče posouvají o obrovský krok kupředu.

Zvládl už Olomoucký kraj zrealizovat nějaký Smart projekt i mimo oblast eHealth?

V loňském roce jsme se pustili také do významné digitalizace v oblasti hromadné dopravy. Nastartovali jsme projekt moderního řešení e-shopu pro nákup jízdenek a s tím související tvorbu komplexní mobilní aplikace. V oblasti životního prostředí jsme se zase pustili do budování centrálního odpadového portálu Olomouckého kraje, kde se nám na jednom místě sejdou veškeré informace a data k nakládání s odpady v našem kraji. Logo a grafický manuál pro tento odpadový portál jsme vysoutěžili na našich středních školách, kde byli nejlepší studenti oceněni hodnotnými poukázkami na pořízení elektroniky.

Na kolik konkrétně přišly všechny tyto loňské SMART projekty?

Všechny byly financovány přímo z rozpočtu Olomouckého kraje a vyšly na necelé čtyři miliony korun. Jsem si jistá, že jsou to velmi efektivně investované veřejné peníze, které se našim občanům mnohonásobně vrátí.

HORKÁ LINKA SMART REGION

Technická problematika:	**585 508 457**
Faktická problematika:	**585 508 321**
E-mail:	**f.bohac@olkraj.cz**

SLOVO ODBORNÍKA

Tomáš Dostál
krajský manažer Inovačního centra Olomouckého kraje

Smart jsou především naši lidé

Z pojmu smart se dnes stala nálepka k libovolnému využití. Máme smart region, města, každou druhou konferenci. Když chceme aktivitě v nové strategii dát potřebnou váhu, okamžitě máme po ruce smart opatření. Když se na všechna tato opatření a pojmy zeptáte lidí na ulici, budou na vás v lepším případě koukat jako na blázny. Je to škoda. Náš kraj má obrovský potenciál, jen je potřeba začít převádět abstraktní pojmy do konkrétních projektů a aktivit, které mají reálný pozitivní dopad na život obyvatel (nejen) našeho kraje. Koupit lístek na tramvaj si dnes můžete přes aplikaci v telefonu, stejně tak si z Jeseníku zařídíte online konzultaci s odborným lékařem z Olomouce. Na hudebním festivalu můžete k pití dostat k přírodě šetrná brčka ze žita, za kterými stojí podnikavé ségry ze Zvole u Zábřehu. Udržitelnou produkci potravin v tzv. aquaponických farmách si můžete prohlédnout v Přáslavicích u Olomouce. Co všechno potřebujete k tomu, abyste mohli darovat krev, se dozvíte z aplikace vyvinuté šikovným studentem z přerovského gymnázia. Za tím vším ale nestojí někdo abstraktní. Nejen za těmito inovacemi stojí chytří a podnikaví lidé a firmy z našeho kraje. Vyhledávejme tyto příklady, pomáhejme jim na jejich cestě k inovacím a propagujme je všude, kde se dá. To má být role našeho Inovačního centra Olomouckého kraje a přesně tyto místní konkrétní smart podnikavce a firmy chceme podporovat a rozvíjet.

Tři miliony korun do obcí na podporu malých prodejen

Podpořit maloobchod v obcích do tisíce obyvatel má za úkol dotační program Ministerstva průmyslu a obchodu. Ten v rámci projektu Obchůdek 2021+ rozdělí v celé republice v následujících čtyřech letech 195 milionů korun. Žádosti o dotace přijímají jednotlivé krajské úřady, které přerozdělí vždy tři miliony. „V rámci první výzvy dotačního programu Obchůdek 2021+ v Olomouckém kraji bylo přijato celkem 116 žádostí o dotaci. Celkové výdaje za jednotlivé žádosti jsou v rozmezí od 18 tisíc korun až po jeden milion. Nicméně maximální výše dotace činí sto tisíc korun," uvedl Jan Šafařík, náměstek hejtmana Olomouckého kraje pro regionální rozvoj.

Většina žádostí přichází s požadavky na úhradu mzdových výdajů pro zaměstnance prodejen, výdaje na sociální zabezpečení a zdravotní pojištění zaměstnanců, nájemné, výdaje za elektřinu, plyn nebo telekomunikační služby.

Radní schválili žádosti, obce potřebují souhlas zastupitelstva

Rada Olomouckého kraje schválila 24. ledna k podpoře celkem 30 žádostí o dotaci, a to v celkové výši 2 906 000 korun. Žádosti pocházely od samotných živnostníků i soukromých společností, které obchody v malých obcích provozují. Často jsou to zemědělská družstva nebo spotřební družstvo Jednota. Jednu ze žádostí ale musí schválit Zastupitelstvo Olomouckého kraje, protože se jedná o obec, která obchod provozuje.

„Účelem dotačního programu je udržení malých prodejen na venkově, které jsou často jediným místem, kde si lidé mohou nakoupit potraviny, aniž by museli dojíždět do vzdálených měst," dodal náměstek Šafařík.

Juraj Aláč

Starostové malých obcí o nutnosti udržet základní služby – anketa na straně 6

Změny ve vedení kraje

Po únorovém jednání zastupitelstva došlo k personálním změnám ve vedení Olomouckého kraje. Na post zastupitele rezignoval Marian Jurečka, který se rozhodl nekumulovat funkce a všechnu energii vložit do funkce ministra práce a sociálních věcí. Podobný postup zvolil i krajský zastupitel a radní Radim Sršeň – ten odchází pracovat jako náměstek na Ministerstvo pro místní rozvoj.

Mariana Jurečku nahradí v zastupitelstvu náměstek olomouckého primátora Matouš Pelikán. Radima Sršně vystřídá v zastupitelstvu starosta Troubek Radek Brázda a v Radě Olomouckého kraje zasedne starosta Konice Michal Obrusník.

Juraj Aláč

Výsledky Sčítání 2021

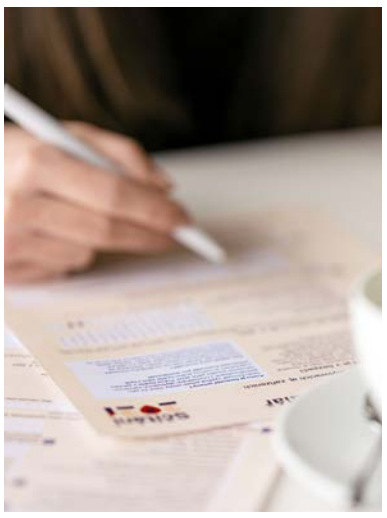

V polovině ledna zveřejnil Český statistický úřad první výsledky loňského Sčítání lidu 2021. Z těch vyplývá, že za uplynulých deset let v Olomouckém kraji ubylo obyvatel. Vloni se jich sečetlo celkem 619 807, deset let předtím jich bylo o 8 621 více. V kraji bylo sečteno 147 564 domů. Sčítání 2021 začalo tzv. rozhodným okamžikem o půlnoci z 26. na 27. března a skončilo v úterý 11. května 2021. Jednalo se o historicky první online sčítání lidu v naší historii. Počet obyvatel České republiky činil 10 524 167 osob, což bylo o 87,6 tisíc více proti předchozímu sčítání v roce 2011.

„Je velmi potěšující, že plných 85 % obyvatel se sečetlo elektronicky, a listinné formuláře se tak staly spíše doplňkovou formou. Předčilo to naše původní očekávání. Český statistický úřad také v maximální míře využil data z registrů státní správy, aby respondenty zatížil co nejméně," uvedl Marek Rojíček, předseda Českého statistického úřadu. Sčítání přitom probíhalo za nepříznivých podmínek pandemie onemocnění covid-19.

Juraj Aláč

OLOMOUCKÝ KRAJ – VYBRANÁ DATA:

Počet obyvatel s obvyklým pobytem: **619 807**
Počet mužů: **303 903**, průměrný věk **41,7**
Počet žen: **315 904**, průměrný věk **44,8**
Počet obyvatel s cizím státním občanstvím: **10 431**
(2 658 Slovensko, 125 Německo, 462 Polsko, 2 515 Ukrajina, 310 Rusko, 1 597 Vietnam, 928 jiná)
Počet věřících: hlásící se k církvi **89 593**, nehlásící se k církvi **63 065**, bez víry **281 457**

PŘEDSTAVUJEME: SENÁTOŘI Z NAŠEHO KRAJE

Miroslav Adámek
volební obvod 65 Šumperk

Jaké problematice se jako senátor věnujete?

V Senátu se věnuji hlavně rozvoji venkova, sportovní agendě a samozřejmě sociální oblasti. Samozřejmě říkám proto, že dlouhé roky pracuji ve společnosti Pontis, která poskytuje celkem deset sociálních služeb. A také jsem místopředsedou Výboru pro sociální politiku. Takže sociální problematiku řeším často a intenzivně. Kromě uvedených oblastí jsem denodenně k ruce starostům na Jesenicku a Šumpersku. Často je trápí problémy, které se bez pomoci „Prahy" vyřešit nedají. Proto pravidelně navštěvuji obce a jejich vedení, abych věděl, co je trápí a s čím potřebují pomoci.

Co považujete za největší problém Olomouckého kraje a jak se dá řešit?

Nedostatečná dopravní infrastruktura a žalostný stav silnic v Olomouckém kraji je problém číslo jedna a má vliv na mnoho oblastí. Problém nevyřešíme mávnutím kouzelného proutku. Ale v posledních letech se situace velmi zlepšila. Staví se víc a levněji, než tomu bylo v minulosti. Opravilo se mnoho kilometrů krajských silnic. I u nás na severu regionu. Po 25 letech příprav, kdy se spíše mluvilo, než pracovalo, se konečně začal stavět velmi důležitý obchvat Bludova. Teď je hlavním úkolem nás politiků z Olomouckého kraje udělat maximum pro dostavbu dálnice D35 z Mohelnice do Hradce Králové.

Co ještě chcete stihnout či zařídit ve svém funkčním období?

Možná vás zklamu, ale nemám seznam úkolů, které odškrtávám. Práci senátora nevnímám jako fotbalové utkání, kdy je potřeba dát před koncem vítězný gól, aby se tím pak člověk mohl chlubit. Dlouhodobě pracuji na tématech, které jsem slíbil řešit v předvolební kampani. Zároveň mám mnoho úkolů, které plynou ze členství v senátních výborech a komisích. Do toho přichází podněty a problémy od starostů i široké veřejnosti z našeho kraje. Jednou řeším nebezpečnou skládku v malé obci, jindy nekvalitní televizní signál na Jesenicku, potom zase přijdou nesmyslná vládní nařízení pro sociální služby, takže všeho nechám a jdu pomáhat změnit tohle…

Jaké místo v Olomouckém kraji máte nejraději?

Jeseníky! Je štěstí, že hned za komínem máme nejkrásnější hory. Miluji, když vyrazíme s rodinou na běžky. Jezdíme také na sjezdovkách a snowboardu. Jeseníky uspokojí každého vyznavače zimních sportů. A krásně je u nás i v létě.

Studie mapuje možnosti vzniku malých vodních nádrží

V rámci podpory aktivit, které směřují k zadržování vody v krajině, si hejtmanství nechalo zpracovat novou územní studii. Dokument s názvem Malé vodní nádrže a retenční potenciál krajiny na území Olomouckého kraje řeší prostorovou analýzu území s vymezením vhodných lokalit pro případný vznik malých vodních nádrží. Postavit je bude možné na základě aktuálních dotačních titulů.

„Malé vodní nádrže mají tu výhodu, že jejich vybudování nepodléhá stavebnímu povolení, ale stačí pouze ohlášení vodoprávnímu úřadu, což výrazně urychluje celý proces výstavby. Tyto nádrže slouží například k posílení celkové odolnosti krajiny, zelené infrastruktury v území, mimoprodukčních funkcí lesa a hydrologické sítě vůči negativním dopadům změny klimatu," vysvětlil Jan Šafařík, náměstek hejtmana pro oblast regionálního rozvoje, územního plánování a rozvoje venkova.

Územní studie zatím mapuje lokality na Prostějovsku, Šumpersku a Uničovsku. Foto | Olomoucký kraj

Vhodných míst je v kraji několik

Studie ukazuje místa, která jsou v kraji vhodná pro potenciální stavbu nádrží do velikosti 2 hektarů s výškou hráze do 2,5 metru. „Materiál je určen především obcím. Rozpracován byl zatím pro území obcí s rozšířenou působností (ORP) Prostějov, Šumperk a Uničov. V případě většího zájmu z jiných ORP je možné nabídnout podrobnější zpracování i jim," dodal náměstek Šafařík.

Analýza je přístupná na webových stránkách Olomouckého kraje v sekci územního plánování: www.olkraj.cz/uzemni-studie-male-vodni-nadrze-cl-5493.html

Eva Knajblová

Milion korun půjde na práci s dětmi

Rovný milion korun letos vyčlenil Olomoucký kraj na podporu práce s dětmi a mládeží. Zájemci mohli žádosti zasílat do poloviny února.

„Dotační program je určen pro nestátní neziskové organizace, jejichž sídlo se nachází na území Olomouckého kraje a které mají ve svých stanovách přímo zakotvenou práci s dětmi a mládeží, střediska volného času či domy dětí a mládeže zapsané v rejstříku škol a školských zařízení bez rozdílu zřizovatele," uvedl radní pro oblast školství Aleš Jakubec.

Finanční podpora se týká rozvoje práce s dětmi a mládeží, neformálního a zájmového vzdělávání na krajské úrovni, podpory nabídky volnočasových aktivit, jak v rámci členské základny jednotlivých organizací, tak i aktivit určených pro neorganizované děti a mládež ve volném čase. Například jde o podporu celoroční činnosti i jednorázových akcí včetně táborů.

Juraj Aláč

Novorozence v kritickém stavu budou opět převážet vrtulníky

Po deseti letech budou opět novorozence v akutním ohrožení života převážet vrtulníky. Po zhruba půlročním jednání, které inicioval primář Novorozeneckého oddělení Fakultní nemocnice Olomouc Lumír Kantor s krajským úřadem a záchrannou službou, se podařilo vyřešit logistické otázky a lety s nejmenšími pacienty mohou být obnoveny. Inkubátor do speciálního držáku tak zaklapne už v polovině roku.

„Na jednání krajského zdravotního výboru jsme panu primáři Kantorovi navrhli oslovit s tímto problémem společnost ATE, která vrtulníky provozuje. Toto nejjednodušší řešení bylo úspěšné," uvedl náměstek hejtmana pro zdravotnictví Dalibor Horák.

Archivní fotografie z roku 2004, kdy na palubě vrtulníku bylo možné novorozence převážet. V polovině letošního roku to budou umět i stroje současného provozovatele letecké záchranky. Foto | archív L. Kantora

Děti po resuscitaci nebo se srdeční vadou

Nejčastěji se záchranný vrtulník vypravuje k novorozencům resuscitovaným či se srdeční vadou. Právě v takových případech je pro záchranu velmi důležitá každá minuta. „V našem kraji se vyskytují zhruba 2-3 případy novorozenců s kritickou srdeční vadou za rok. Jde o zdraví dětí a záchranu jejich životů, kdy rozhodují minuty. Proto jsem rád, že jsme spolu s krajským úřadem, vedením záchranné služby i firmou ATE našli společně řešení," uvedl primář Lumír Kantor. Jednání o obnovení záchranných letů prodloužilo technické řešení záchytného systému pro nosítka s inkubátorem, který by splňoval bezpečnostní kritéria. Novorozence ve vozech záchranné služby i vrtulnících vždy doprovází lékař a sestra Novorozeneckého oddělení. „Inkubátor je vlastně pojízdná jednotka intenzivní péče s umělou plicní ventilací, kompletním monitorem životních funkcí, několika infuzními pumpami a dalšími přístroji. Váží přes sto kilogramů a nesmí se převrhnout," popsal Lumír Kantor. Zádržný systém je nutný nejen pro bezpečnost pacienta – novorozence, ale i celé posádky vrtulníku. Jeho pořízení přijde na zhruba šest set tisíc korun.

Juraj Aláč

PAMĚŤ NÁRODA

Ivan Jandek: Chtěl jsem jenom poslouchat muziku

Ivan Jandek je mnohým Olomoučanům známý tím, že v dobách po sametové revoluci roznášel pivo v kultovní undergroundové Ponorce – a také tím, že se svou ženou Markétou pečují o dceru Marušku, stiženou poruchou autistického spektra, a že i díky tomu také založili sdružení Jdeme autistům naproti, jež vzdělává a podporuje lidi s podobným osudem.

Málokdo však ví, že Ivan Jandek je muž, který se dokázal vzepřít komunistickému režimu a postavit se na stranu těch, kdož byli v dobách normalizace stíháni, vězněni a šikanováni jenom kvůli tomu, že neladili s všeobecně přijatelným mainstreamem.

Ivan se narodil 8. ledna 1962 ve Šternberku, ale dětství a část dospělosti prožil v Uničově. Již jako malého jej silně ovlivnil příklad rodičů – výchova ke svobodné mysli a domácí knihovna, kde nechyběly knihy Josefa Škvoreckého, Bohumila Hrabala či Ludvíka Vaculíka. Skutečnou iniciací pak bylo pro Ivana setkání s Druhou kulturou a jejími věrozvěsty, undergroundovými kapelami The Plastic People Of The Universe a Dg 307. Ivanovi nestačilo jejich hudbu jen poslouchat. Zatoužil se setkat s reálnými postavami této svébytné subkultury, z níž mnozí patřili k pražskému disentu – lidé režimem perzekvováni pro svobodomyslné názory a touhu dělat umění jinak, než jak diktovaly oficiální noty.

Na podporu přátel hladověl a chodil na soudní líčení

Ivan chtěl nespravedlivě stíhaným vyjádřit svoji podporu. Během 80. let se stal členem Nezávislého mírového sdružení, Jazzové sekce a také Společnosti přátel USA (SPUSA), v jejíchž řadách působili a byli režimem stíháni disidenti Stanislav Devátý, Bedřich Koutný či Tomáš Hradílek. Ivan v tu dobu pracoval v olomoucké restauraci Jednota, lidově zvané Dvojka – byl vyučený číšník. „Když někoho nespravedlivě věznili, hladověli jsme za něj. Často za Magora Jirouse, za Čuňase Stárka nebo Hanu Marvanovou. Na mě ta hladovka vycházela o sobotách. Těžké bylo, když jsem zrovna roznášel na Dvojce. Nosíš desítky talířů s jídlem a máš strašnou chuť si ďobnout," říká Ivan Jandek v rozhovoru pro Paměť národa. Zároveň se snažil podporovat disent i návštěvou soudních procesů – například soudy se zatčenými členy Jazzové sekce či proces proti Stanislavu Devátému. Vedle těchto aktivit pak spolu se svým otcem (Ivan Jandek starší) přepisovali a šířili samizdatovou literaturu.

Vyslýchán StB, papaláše v listopadu 89 učil připínat trikoloru

V průběhu 80. let byl Ivan několikrát zatčen a vyslýchán Státní bezpečností. Tajní po něm chtěli jména – s kým se stýká a proč. Ivan při výsleších vždy zarytě mlčel anebo dokola opakoval: „Nikoho neznám, mám jenom rád muziku, a proto poslouchám zahraniční rozhlas." Na Dvojce pak docházelo k bizarním situacím, kdy sem tajní, co jej den předtím vyslýchali, přišli na oběd. U výslechů to však neskončilo. Ivanovi se několikrát stalo, že na něj během noci v ulicích Uničova najížděla policejní Volha: „Chtěli mě zastrašit, odradit od toho, co dělám. Vracel jsem se domů z práce a z boční ulice vyjelo auto a řítilo se na mě. Kvílení brzd, otočka a znovu."

V lednu roku 1989 chtěl Ivan během Palachova týdne položit květiny na studentův hrob – ve Všetatech, kde se Palach narodil.

Obec však byla hermeticky uzavřena ozbrojenými státními složkami a na nebi kroužil policejní vrtulník. Ivan, aby dosáhl svého, se nechal cestou zatknout a byl odvezen rovnou do Všetat k těžkému, několikahodinovému výslechu, kde se snažil neúspěšně přesvědčit policejního důstojníka, aby s ním zašel osobně k Palachově hrobu a květiny tam položili spolu.

V létě téhož roku podepsal Ivan Jandek petici Několik vět. Při tom i nadále přepisoval a šířil samizdaty. Konečnou tečku za komunismem si uvědomil ve chvíli, kdy za ním v době sametové revoluce přišli papaláši z vedení Jednoty a ptali se jej, jak si mají správně připnout trikolóru.

František Vrba,
dokumentarista
Paměti národa Střední Morava

Paměť národa existuje díky Vám | Hrdinové 20. století odcházejí. Nesmíme zapomenout. Dokumentujeme a vyprávíme jejich příběhy. Znáte ve svém okolí někoho, jehož příběh bychom měli zaznamenat? Kontaktujte nás telefonicky na 777 763 388. Záleží vám na odkazu minulých generací, na občanských postojích, demokracii a vzdělávání? Pomozte nám!
Při pravidelné podpoře se stáváte členy Klubu přátel Paměti národa. Vaše příspěvky nám pomáhají udržovat kontinuitu naší práce a umožňují nezávislost. https://podporte.pametnaroda.cz
Děkujeme statutárnímu městu Olomouc a Olomouckému kraji za podporu při natáčení příběhů pamětníků.

OKÉNKO STAROSTY

Miroslav Kocián
starosta obce Bílá Voda

Přestupní stanice do nebe

Bílá Voda je obec s nesmírně bohatou, ale i velmi temnou historií. V polovině 18. stol. byla spolu s Javorníkem kulturním centrem celé oblasti a udávala její hudební a umělecký styl. Bylo zde piaristické gymnasium založené pozdějším olomouckým biskupem a salcburským arcibiskupem Jakubem Arnoštěm Lichtensteinem – Kastelkorne. O hudbu se staral rektor, skladatel a hudební teoretik P. Antonín Brossmann, řeholním jménem Damasus od sv. Hieronyma. Ten zde společně s Karlem Dittersem z Dittersdorfu pořádal vyhlášené koncerty. Aby krása jeho hudby neupadla zcela v zapomnění, již 12 rokem pořádáme Brossmannův festival duchovní hudby, který je zaměřen na znovuobjevování Brossmannovy tvorby. O tom, že se nám tato činnost daří, svědčí i dvě CD vydané ve spolupráci s Czech Ensemble Baroque a dirigentem Romanem Válkem a za finanční podpory Olomouckého kraje.

Temnou část historie obce nezvládl středověk, ale 20. století. Dvě světové války, rozpad Rakousko-Uherska, vznik ČSR, téměř kompletní vyhnání původních obyvatel. Celé toto martýrium završila komunistická nomenklatura, která z Bílé Vody vytvořila internační tábor pro řeholní sestry. A protože následně sem byly posílány sestry v důchodovém věku na dožití, nazvaly obec „přestupní stanicí do nebe".

Bílá Voda nemá jen historii, ale i nádherné panorama Rychlebských hor. Je nástupním nebo koncovým místem hřebenové trasy po těchto tajemných horách, které stále mají tajuplná zákoutí, kde celý den nepotkáte živou duši. Mimo to je i literárně „fotogenická". Její příběhy se z části zobrazily v Aloisi Nebelovi a v dubnu toužebně očekáváme vydání románu Bílá Voda od Kateřiny Tučkové. Jelikož jsem měl tu možnost ho již číst – máte se nač těšit.

A dnešek? Jsme taková multikulturní obec. Žije zde početná rumunská komunita, Poláci, Slováci, Francouz, Angličan a ještě i původní Němci. Na tak malou obec celkem pestrá skladba, která naštěstí drží dost pohromadě, a to mi dává naději, že obstojíme i v dalších letech.

Zlí jazykové tvrdí, že Bílá Voda leží na samém konci světa a lišky zde dávají dobrou noc. Opak je pravdou. Leží na samém počátku Olomouckého kraje. Když pojedete Polskem od Wroclawi či Náchoda, první, co uvidíte z Olomouckého kraje, je Bílá Voda. A lišky? Tak ty už tu drahno let dávají dobré ráno.

Nejlepší weby obcí bojují o Zlatý erb

Všichni krajští vítězové loňského, třiadvacátého ročníku soutěže Zlatý erb postoupili do celostátního kola. Foto | Olomoucký kraj

Vesnice a města Olomouckého kraje se opět mohou ucházet o zisk Zlatého erbu. Soutěž o nejlepší webové stránky obcí se letos uskuteční už po čtyřiadvacáté. Vítězové krajského kola postupují do celostátního finále. Uzávěrka přihlášek je 7. března.

„Smyslem projektu je nejen porovnat kvalitu webových stránek, ale dát městům a obcím zpětnou vazbu, která je důležitá pro další zlepšování internetových služeb, a také inspirovat další obce k následování," uvedla radní pro oblast IT Zdeňka Dvořáková Kocourková. Porota bude zvlášť hodnotit nejlepší webové stránky měst a obcí. Posoudí také nejpovedenější turistické prezentace a inovativní elektronické služby. Vloni zvítězily v kategorii měst Zlaté Hory, mezi vesnicemi bodovaly nejlépe Vikýřovice. „Krajského kola soutěže Zlatý erb se mohou zúčastnit města a obce kraje se svými oficiálními webovými stránkami, elektronickými službami a turistickými webovými prezentacemi. Formulář přihlášky do soutěže je k dispozici na webové stránce soutěže zlatyerb.cz," dodala radní Dvořáková Kocourková.

Eva Knajblová

PRODEJNY VE TŘICETI OBCÍCH ZÍSKALY PŘÍSPĚVEK OD OLOMOUCKÉHO KRAJE V RÁMCI DOTAČNÍHO PROGRAMU OBCHŮDEK 2021+. JAK MOC JE PODLE VÁS DŮLEŽITÉ ZACHOVAT NA VENKOVĚ DOSTUPNOST SLUŽEB? A KTERÉ Z NICH MOHOU BÝT JEŠTĚ V OHROŽENÍ?

Jaroslav Míča
starosta obce Řídeč

Naše malá obec v podhůří Jeseníků má 203 obyvatel a je pro nás nesmírně důležité zachovat i na takových malých obcích základní službu pro občany, jakou je obchod. U nás „Můj obchod“ provozuje paní Přindišová od roku 2008 ke spokojenosti všech občanů. I když jsou prostory obchodu malé, funguje jako samoobsluha. Není ale jen pro trvale žijící seniory, kterých je v obci třetina, v létě přijíždějí chataři a táborníci, kteří obchod také využívají. Obec provozovatelce obchodu každoročně přispívá finančním darem ve výši 20 000 korun na částečnou úhradu nákladů provozu prodejny a další podpora v rámci dotace Olomouckého kraje z programu Obchůdek 2021+ je důležitá i z hlediska zachování dostupnosti této služby na malých obcích kvůli dražším energiím. Podobně jsme nuceni finančně podporovat i provoz Hostince U Zlatého potoka v prostorách obecního úřadu, protože je jedinou hospodou a místem v obci, kde se mohou lidé potkávat v rámci kulturních a společenských akcí.

Jiří Bartoš
starosta obce Brníčko

Prodejna potravin a základních potřeb na malých vesnicích je nezbytnou potřebou a nutností pro jejich obyvatele. Ne všichni v obci mají možnost si zajet nakoupit každodenní potraviny do vzdálenějších prodejen, hlavně senioři. Proto je důležité služby v malých obcích podporovat a společně zajišťovat jejich dostupnost pro občany, kteří zde žijí. Prioritou každé obce by mělo být zajištění zachování mateřské školy, základní školy, prodejny potravin, pošty, pohostinství, řemesel a dalších potřebných služeb pro občany. Bez základních služeb v obci se život a rozvoj obce zastaví. Bezesporu to má vliv i na počet obyvatel, který bez základních služeb v obci začne klesat.

Jaroslav Sívek
starosta obce Příkazy

Pro menší obce, či jejich části, kde je v provozu prodejna smíšeného zboží, je tento typ podpory ze strany Olomouckého kraje velmi důležitý. Jednak místní lidé nemusí za nákupem základních potravin a drogerie dojíždět mnohdy do velké vzdálenosti a také je toto místo skvělou možností se potkávat. Přimlouval bych se za to, aby Olomoucký kraj, či další kraje, tento typ podpory kvality života na venkově zachovaly i v dalších letech.

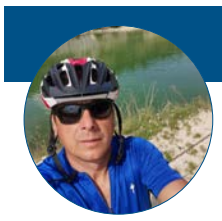

Marian Fiedler
starosta obce Malé Hradisko

Zachování služby obchodu je pro nás velmi důležité, protože venkovská dostupnost služeb je pro naše občany velmi praktická. V obci Malé Hradisko funguje obchůdek 6 dnů v týdnu společně se službou Pošta Partner 5 dnů v týdnu. Velmi si vážím obětavosti provozovatele obou služeb paní Lenky Sekaninové.

Radim Haitl
starosta obce Střítež nad Ludinou

Po svém nástupu do funkce starosty byl jako první realizován záměr pomoci udržet obchod potravin v obci. Přestože někteří neměli pochopení, proč zrovna obec by měla pomoci soukromému podnikání, tak jsme záměr naplnili a dnes toho vůbec nelituji. Každá koruna a obětavost pracovat při stěhování prodejny se několikrát již vrátila. Pouze mne mrzí, že nemůžeme nabídnout větší prostory, které by umožnily rozšířit plochu pro vybavení a zvýšit nabídku zboží.

Od začátku koronavirové krize se paní majitelka snažila dodávat objednané zboží do tašek a doručit seniorům a nemocným, kteří měli omezené možnosti nákupu. Po uzavření prodejny v sousední obci byla velice ochotna pokrýt i poptávku občanů z okolí. Obec ji v souvislosti s krizí byla nápomocna a naše spolupráce velice funguje. Jsem přesvědčen, že nejen seniorům, ale všem občanům je tato prodejna službou nepostradatelnou.

Za důležité považuji udržet obvodní lékaře a pokusit se přilákat třeba zubaře. S přibývajícím věkem vnímám stále potřebnější služby sociálních pracovníků, bez kterých si už nedovedu pomoc nemocným a seniorům ani představit. Obec zajišťuje pravidelný rozvoz obědů v obci a zároveň seniorům v okolí. Pokud najdeme prostředky, tak vybavíme kuchyň a tuto službu budeme udržovat i nadále, případně rozšíříme nabídku. Velký zájem je o kadeřnictví a doručovací služby.

Lubomír Foltýnek
starosta obce Radíkov

Obec Radíkov zahájila provoz prodejny se smíšeným zbožím ve vlastních prostorách v říjnu 2001. V té době jsme byli jediným obchodem provozovaným obcí v Olomouckém kraji. Obec vzala na sebe tuto starost z důvodu ukončení této služby Jednotou Hranice a nenašel se žádný jiný provozovatel, který by obchod v obce se 150 obyvateli zachoval. Pro místní obyvatele, zvláště seniory, ale i matky na rodičovské dovolené je prodejna v obci nezbytná. A i když od počátku obec náklady dofinancovává, občané jsou s prodejnou smíšeného zboží spokojeni. Příspěvek od Olomouckého kraje nám umožní pokračovat v této činnosti. Další činnosti nutné pro občany naší obce, u kterých hrozí problémy, jsou především autobusová doprava a služby České pošty. Obyvatelé malých obcí by měli mít stejné podmínky jako obyvatelé větších sídel.

Zdeněk Hořava
starosta obce Uhelná

Prodejna v obci je velmi důležitá, a to především z důvodu, že obce v pohraničí stárnou včetně té naší a starší lidi v naší obci nemají možnost se dostat do Jeseníku nebo Polska, kde jsou velké potravinové řetězce. Proto obchod v obci je mnohdy jedinou možností, kde si koupit potraviny. Jednota Zábřeh, která u nás provozuje prodejnu, provozuje zároveň poštovní služby Partners, je na tom stejně jako prodejna. Nejbližší pošta je v 3 km vzdáleném Javorníku, a kdyby skončily poštovní služby v obci, především pro starší občany by to bylo velmi obtížné se dostat na poštu do Javorníku. Proto jsme rádi, že obchod i poštovní služby v Uhelné máme.

POVĚSTI Z KRAJE

O šumvaldské vodní víle

Setkání s vodní vílou, nebo vodní pannou, ze Šumvaldu popisuje ještě jedna pověst. Její příběh se také odehrál o půlnoci na Štědrý den.

To právě skončila „půlnoční mše“ a do půlnoci už zbývalo jen pár minut. Od kostela sv. Mikuláše se do tepla domovů pomalu rozcházeli všichni sousedé, kteří sem přišli společně prožít tento výjimečný večer. Všichni si odnášeli adventní náladu v duši, protože na mši zazněla spousta krásných vánočních písní a koled. Když se pak před kostelem loučili, přáli si pěkné svátky a všechno dobré. Venku byla hrozná zima, a tak se všechno odbylo co nejrychleji. Když z kostela vycházel mlynář Vávra z dolního mlýna i s dcerou, přimotal se k nim sousedovic Jeník, jemuž se Hanka velmi líbila, a myslel si na ni. A ne marně, však ani on jí nebyl lhostejný. Zatímco procházeli k hřbitovní bráně, Jeník se osmělil.

„Přejô požehnany svátke, pantáto. Muhl bech dneska Haničkô doprovodit dom?“ zeptal se mlynáře rovnou. Mlynář ještě zažíval příjemné pocity z obřadu a vánočních koled, a tak po kratičkém přemýšlení svolil.

„Proč be né, mužeš. Ale žádny dlóhy lóčeni, je pěkná kosa,“ odpověděl Vávra, který už si zvykal na to, že si Jan a Hanka padli do oka. „Slešiš Hanko, spiché dom,“ dodal po chvilce.

Mladí se zachichtali, přitulili se k sobě a rychle se vzdalovali od kostela a ostatních. Sešli ze silnice a uličkou mířili za humna. Vůbec jim nevadil ani krutý mráz. Sníh jim pod nohama praskal a od pusy se jim při hovoru kouřilo. Došli až na dohled tajemné tůňky. „Podivé, Jenikô, venkô mrzne aš prašti, voda na rebnice e v Oskavě je zmrzlá, ale toť v tuňce néni po ledô ani památke.“ „To máš pravdô. Je to divny, ale je to tak. Žádné led a z vode ještě stópá pára,“ přitakával mládenec. V tu chvíli se zdáli ozval kostelní zvon oznamující půlnoc. Najednou se voda uprostřed tůně zvlnila, ozvalo se bublání a přímo nad hladinou se objevila postava krásné dívky. Její dlouhé a zlaté vlasy zářily ze tmy stejně jako lesklé šaty, které se zdály být úplně suché, přestože se nořila z vody. Tvář i ruce měly éterický vzhled.

Oba mladí se velmi polekali. Hankou už cloumala chuť utéct, ale Jeník ji chytil za ruku a přitiskl k sobě. Hanka pak jen s otevřenými ústy sledovala tu podivnou bytost a tiskla se ke svému ochránci. Ale také Jan byl zcela zaskočen a nebyl schopen odejít. „Ôš je čas?“ zeptalo se to podivné stvoření najednou. Pak se víla rozhlédla kolem, a když neslyšela odpověď znovu se otázala: „Ôš je čas?“ To už oba milenci nevydrželi. Vyrazili, jakoby jim hořelo za patami a utíkali uličkou do vsi, co jim nohy stačily. Když doběhli do mlýna, mlynář je už netrpělivě očekával na dvoře.

Když uviděl jejich vyděšené tváře a uslyšel přerývaný dech, nestačil se jich ani zeptat, kde se tak zdrželi. „Tati, tatinkô, gdebeste věděl, co se přehodilo?“ Hanka panu otci s úděsem vypráví, co se jim u tůně stalo.

„Zatraceni kujóni, co vas to napadlo chodit k temô mořskymo vokô,“ lamentoval Vávra. „Deť dnes má ta mořská panna svuj deň. Zrovna dnes, přesně vo pulnoce, má takovó selo, že be sem převedla vodô ze všeckéch moři. Pokavať be ji negdo vodpověděl, ta voda, co be se vevalela, be zalela celé kraj a přenesla be smrť všeckymô, co žeje.“ Vtom se ze vzdálené kostelní věže ozval zvon odbíjející hodinu po půlnoci. Všichni si vydechli a rychle pospíchali do tepla. Jak se za Hankou a jejím otcem zavřely dveře, také Jeník se vracel domů. Už ho však ani nenapadlo zacházet si k tůňce.

Tůňku pak nevyhledávali ani později a chodit k ní o štědrovečerní noci by všem jistě rozmlouvali. Prý se brzy na to vzali a šťastně spolu žili. Všechny ale vždycky, když přišla řeč na tajuplnou tůň, varovali a vyprávěli jim, co se tehdy přihodilo.

Tak tomu bylo až do doby, kdy tůňka vyschla. Spolu s ní pak zmizela i tajuplná šumvaldská víla, která už ožívá jen díky této pověsti.

Jaroslav Krestýn,
Krajové pověsti o hastrmanech

Rozpočtové provizorium zkomplikovalo financování

Rada Olomouckého kraje v závěru ledna projednala návrh na poskytnutí části dotace ze státního rozpočtu na zajištění provozu sociálních služeb v době rozpočtového provizoria, ve kterém se aktuálně Česká republika nacházela. Olomoucký kraj by tak měl získat téměř 295 milionů korun.

Peníze dostanou organizace, které nezřizuje hejtmanství

Radní po projednání doporučili Zastupitelstvu Olomouckého kraje, aby tato záloha dotace ze státního rozpočtu byla rozdělena pouze těm sociálním službám, které nejsou zřizovány Olomouckým krajem. „Tímto způsobem bude zajištěno, aby především nestátní neziskové organizace, ale i organizace obcí a měst měly k dispozici dostatek finančních prostředků do doby, než bude schválen rozpočet ČR na rok 2022," uvedl k tomuto návrhu náměstek hejtmana Ivo Slavotínek.

Po schválení rozpočtu přijde nové rozdělování dotace

Poté, co bude schválen státní rozpočet a bude známa celková výše státní dotace, kterou Olomoucký kraj získá pro letošní rok, se budou orgány kraje znovu zabývat rozdělením peněz jednotlivým poskytovatelům zařazeným v síti sociálních služeb. Kraj se zároveň připravuje na čerpání dotací z programů Evropské unie.

„Chceme podpořit přípravu projektů nestátních neziskových organizací, které mají velmi omezené finanční možnosti. Olomoucký kraj tak hledá způsob poskytnutí návratných bezúročných finančních výpomocí na úhradu nákladů, které musí být zaplaceny už ve fázi přípravy projektů," vysvětlil náměstek Slavotínek.

Z toho důvodu spustili úředníci průzkum zájmu mezi poskytovateli sociálních služeb a výsledky použijí při dalších jednáních.

Juraj Aláč

NÁZOR ZASTUPITELE

Dan Chromec (SPD)
krajský zastupitel

Skandální zadávání zakázek na Správě silnic Olomouckého kraje se střetem zájmů, které musí vidět i slepý. Odpovědní politici to však nevidí.

Podle zprávy o provedeném forenzním auditu Správy silnic Olomouckého kraje (SSOL) docházelo k závažným pochybením při zadávání veřejných zakázek. Zprávu vyhotovila advokátní kancelář HAVEL & PARTNERS s.r.o. a provedla ji velmi pečlivě. Zjistila řadu pochybení, jako například velmi omezený okruh neustále oslovovaných dodavatelů, oslovování neexistujících firem ve výběrovém řízení atd. Jako nejzávažnější problém, který nám tato zpráva prozradila, je skutečnost, že množství zakázek vyhrávala firma, jejímž jednatelem je zaměstnanec SSOL. Naprosto ukázkový střet zájmů, který je proti všem pravidlům. Je to naprosto nepřijatelné a neospravedlnitelné selhání ředitele a jeho náměstka, kteří se pod zakázky podepisují a schvalují seznam firem, jež se výběrového řízení mohou účastnit. A je naprosto nepochopitelné, že náměstek hejtmana pro dopravu se ředitele SSOL zastává a je zásadně proti jeho odvolání. Proč? Z jakého důvodu má krajská organizace zaměstnávat člověka, který takto selhal a zcela evidentně věděl o tom, že dochází k porušování pravidel. To snad neviděl, že podepisuje smlouvu o dílo a jako zhotovitel smlouvu podepisuje jeho vlastní zaměstnanec? Takto si náměstek hejtmana pro dopravu představuje fungování krajem zřízené organizace? A jak je vůbec možné, že se něco takového mohlo stát? Cožpak Správa silnic Olomouckého kraje není pod dohledem politiků? Samozřejmě že je. Problém ale je, že pokud mají mnozí zvolení politici 20 a více politických funkcí, pak od nich nemůžeme očekávat řádné plnění povinností. Například současný náměstek hejtmana pro dopravu (za ODS) je současně neuvolněným radním města Přerova, předseda představenstva VaK Přerov a.s., předseda regionálního sdružení ODS Olomouckého kraje, člen oblastní rady ODS oblastního sdružení Přerov, člen výkonné rady ODS, člen představenstva Národního sportovního centra Prostějov z.s., předseda správní rady Nadačního fondu fotbalové akademie Olomouckého kraje a člen správní rady Všeobecné zdravotní pojišťovny. Není tedy divu, že nemá čas řešit takové malichernosti, jako je přihrávání veřejných zakázek na krajem zřízení Správě silnic Olomouckého kraje zaměstnancům této organizace. Co se týká funkcí, tak méně je někdy více. Méně sám pro sebe, více pro občany.

DRŽITELKA CENY KŘESADLO 2020

Milena Drdáková
oceněná v kategorii zdravotní oblast

Před více než deseti lety stála Milena Drdáková u vzniku založení spolku ILCO, který pečuje o osoby se stomií (umělý střevní vývod). Spolek pomáhá v současné době vést a je pomocí pro pacienty i jejich blízké se zmíněnou zdravotní komplikací. Díky spolku si stomičtí pacienti mohou vyměňovat zkušenosti a poznatky při žití s umělým vývodem. Díky její pomoci a přístupu ke členům spolku vrací pacienty do běžného života, ukazujeme jim totiž možnosti, jak mohou žít plnohodnotný život i se stomií.

Ocenění jste získala v rámci činnosti za zdravotní oblast. Víte, kdo vás nominoval na ocenění Křesadlo a jak vnímáte toto ocenění s odstupem času?

Tohoto ocenění si nesmírně vážím. Návrh tehdy podával pan Josef Majer, dlouholetý člen Maltézské pomoci a zároveň také dlouholetý člen našeho spolku, za podpory předsedkyně českého ILCA Marušky Ředinové.

Křesadlo je cena pro obyčejné lidi, kteří dělají neobyčejné věci. Jak tuto definici vnímáte Vy?

I já se řadím do skupiny obyčejných lidí a pomáhat lidem považuji za běžnou každodenní záležitost. Člověk, který skončil po operaci se střevním nebo močovým vývodem, vnímá tuto situaci jako velmi traumatizující. Těchto lidí je již opravdu hodně. V nemocnici získá od nás, stomických sester, zaškolení o ošetřování střevního vývodu a následně je vybaven do domácí péče a poučen o tom, kam se má obrátit v případě obtíží. Ve spolku se dostane mezi stejně postižené lidi a tím se lépe dovede zařadit do běžného života. Přinášet lidem životní jistoty je součástí lidství. Jako zpětnou vazbu vnímám radost lidí, kteří sami sebe našli.

Pokračujete nějakou formou v „dobrovolnictví", které Vám přineslo ocenění Křesadlo?

Ano, i nadále v této činnosti ve spolku pokračuji, ocenění nemělo na moji práci žádný vliv.

Přemýšlela jste, že byste nominovala na tuto cenu někoho ze svého okolí?

Nominovala bych například naše dobrovolníky z Fakultní nemocnice Olomouc, kteří ve svém volném čase pomáhají lidem zpříjemnit pobyt, který tráví v nemocnici, a to jak dětem, tak i dospělým. Jejich činnost je opravdu široká a za to jim patří veliký dík.

Juraj Aláč

KŘESADLO 2021

Cílem udělování ceny KŘESADLO je ocenit dobrovolníky, zviditelnit dobrovolnictví a vzbudit v lidech zájem o dobrovolnou činnost i respekt k těm, kteří ji vykonávají. Organizátorem akce je Maltézská pomoc, o.p.s. Osm vybraných dobrovolníků převezme ocenění 21. března 2022.

www.kresadlo-ok.cz

Michal Zácha (ODS)
krajský zastupitel

Rada Olomouckého kraje na svém lednovém zasedání projednávala forenzní audit Správy silnic Olomouckého kraje (SSOK) a v této souvislosti se ve veřejném prostoru objevila i řada spekulací nebo dokonce nepravd. Proto bych rád zopakoval některá fakta.

Audit se týkal období od 1. ledna 2015 do 31. prosince 2020. Já sám jsem se stal náměstkem hejtmana Olomouckého kraje v samotném závěru roku 2020. Za auditované období proto nenesu žádnou politickou odpovědnost, vše je věcí předcházejících krajských reprezentací. Přesto chci k celé věci přistupovat maximálně objektivně.

Audit má několik částí. S některými mohu vyslovit alespoň dílčí souhlas, další jsou značně kontroverzní. Některým pasážím se mohu maximálně usmát. Pokusím se uvést příklady každé z nich.

Prvním příkladem jsou některé závěry týkající se vazeb mezi zaměstnanci SSOK a zástupci dodavatelských firem. Argumenty typu „jsou přáteli na Facebooku a jejich synové jsou také přáteli na Facebooku" opravdu nemohu brát vážně. Podle mě nemají v auditu co dělat. V tomto smyslu mám do budoucna jasný signál, kudy se v podobných případech nevydávat.

Příkladem kontroverzní pasáže jsou závěry auditu ve věcí úspor v zakázkách. Neexistují dvě stejné stavby, které bych mohl srovnávat. Pokud porovnám rozdíly například v cenách uváděných několika kraji, každý z nich stanovil předpokládanou hodnotu díla jinou metodikou. Grafy srovnávající procenta úspor nebo naopak dodatečných nákladů jsou proto pouhou hrou s čísly.

Příkladem části, se kterou souhlasím, že fakt, že Správa silnic Olomouckého kraje jistě mohla ve veřejných zakázkách oslovovat více potenciálních dodavatelů nad rámec počtu požadovaného zákonem.

Audit zmiňuje také střet zájmů zaměstnanců. Našel jsem celkem tři zaměstnance, kteří podnikají nebo mají firmy podnikající v souvisejících oborech. Organizace je vyzvala, aby zjednali nápravu. Zároveň bylo zjištěno, že současný ředitel těmto firmám žádné zakázky nezadával.

Když to shrnu, relevantní závěry auditu použijeme v další práci. Budu postupovat systémově. Za případná pochybení bývalého vedení nechci trestat to současné. Pokud jde o politickou odpovědnost za nedostatky, ta je na našich předchůdcích.

Hejtman ocení lidi, kteří pomáhají osobám se zdravotním postižením

Až do 28. února mohou lidé posílat nominace na Cenu hejtmana za práci ve prospěch osob se zdravotním postižením. Ocenění bude hejtmanství předávat už posedmnácté.

„Chceme tímto způsobem poděkovat těm, kteří mají srdce na správném místě – lidem, kteří pomoc neberou jako svoji povinnost, nýbrž jako poslání," uvedl hejtman Josef Suchánek. Oceněny mohou být jak fyzické, tak i právnické osoby, jako jsou společnosti nebo firmy, které pomáhají hendikepovaným.

„Udílení cen proběhne ve dvou kategoriích – profesionál a dobrovolník. Nominován může být kdokoli, kdo pomáhá osobám se zdravotním postižením, i ten, kdo tuto práci výrazně sponzoruje nebo vyvíjí osvětovou či publikační činnost, která se tomuto tématu věnuje," upřesnil náměstek hejtmana Ivo Slavotínek.

V roce 2021 získali ocenění Mojmír Janků a Vlastimil Mráček (na fotografii zleva: hejtman Olomouckého kraje Josef Suchánek, Mojmír Janků, Vlastimil Mráček, Ivo Slavotínek – 1. náměstek hejtmana).

Foto | Olomoucký kraj

Podrobnější informace a nominační formulář je k dispozici na webových stránkách olkraj.cz v sekci Pro osoby se zdravotním postižením.

Juraj Aláč

KŘÍŽOVKA PRO VÁS

Lázeňské město Teplice nad Bečvou ukrývá světový unikát. Jsou jím (znění v tajence) jeskyně, jediné zpřístupněné jeskyně hydrotermálního původu v České republice. Jedinečný jeskynní systém evropského významu s nádhernou výzdobou v údolí Bečvy patří mezi nejteplejší jeskyně v České republice. Průměrná teplota vzduchu je 14,5 °C a jsou také jedinými u nás zpřístupněnými jeskyněmi téměř po celý rok. V roce 2003 byly vyhlášeny národní přírodní památkou. Na prohlídku se proto můžete vydat i v únoru či březnu, kdy jsou jiné jeskyně u nás pro veřejnost uzavřeny.

POMŮCKA: AGONY, AZAL, LAKTAM	DRUH PALIVA	HYBAJ	ZHOLAKDO	ANGL. TRÁPENÍ		NĚM. DEM. REPUBLIKA (DO R. 1990)	NÁZEV HLÁSKY R	ZÁPISNÍK	HRDINSKÁ BÁSEŇ		IZRAELSKÝ FILM (F. STEINHART)	DIVOKÁ KACHNA S DLOUHÝMI OCASNÍMI PÉRY	ANGLICKY KLÍČ	JENŽ (BÁSN.)		ANGL. ÚČET	TOPINKA		AMID CYKLICKÝ	ČÁSTI TÝDNE
SVATEBNÍ KVĚTINA					ZESÍLENÝ ZÁPOR					KVALITNÍ KÁVA					ZN. ASTATU			LINKA DŮVĚRY (ZKRATKA) / DOMÁCÍ ZVÍŘATA		
RUSKÉ MUŽSKÉ JMÉNO (20.9.)					VELKÝ STEPNÍ PTÁK / ZN. UNIVERSÁLNÍHO ORCHESTRU					ZAKLADATEL BULHARSKÉ DYNASTIE / AKADEMIE VĚD					VELKÝ COP / ZMÁČETI V TRÁVĚ					
SAMEC DOMÁCÍ ŠELMY							TOPINKY / NENAPÍNAT							TRUHLÁŘSKÉ PILY / OSOBNÍ ZÁJMENO						
VLNĚNÁ TKANINA Z MYKANÉ KROUCENÉ PŘÍZE						HÁDKA / RYBALKOVY INICIÁLY							POKROPIT VODOU / SVOJE							INIC. HERCE SOVÁKA
	ZKR. ČERVENÉHO KŘÍŽE	HNĚDÉ RAŠELINOVÉ BAHNO / POPĚVEK			NEJVĚTŠÍ PŘÍTEL ČLOVĚKA / KULATO				BÁJNÝ PTÁK	DIVIT SE / ŘÍMSKY 4								CITOSLOVCE PODIVU / DÁVAT DO POŘÁDKU		
RUSKY CO				ZKR. SVĚTOVÉ ORGANIZACE / ZAHVÍZDAT				ZÁPORKA / ODĚV			LACHTAN / NADRŽOVATI						OZNAČENÍ KRÁTKÉ ZPRÁVY NA MOBILU / O CO			
INIC. HERCE RODENA			TAJENKA 1 / ZAVODNOVÁNÍ											ANGL. ZASTAV / ATOM					CÍLEVĚDOMÝ PROCES	SPISOVÁ ZNAČKA
	BARVIVO / INICIÁLY PICASSA					VZPĚRAČSKÁ DISCIPLÍNA / VÝROBCE ELEKTRONIKY				UKAZOVACÍ ZÁJMENO / LIST PAPÍRU			OSLÍ HÝKÁNÍ / OPUCHLINA			ČÁRA / MALÝ KORÁLOVÝ ÚTES				
HOŘET									100 M2 / SPISOVATEL			OBUV / BÁJNÁ FIGURA RODLFÍNSKÉ PRAHY					DRUH PAPOUŠKA / SPZ OPAVY			
VLASTNÍ OKRASNÝM PTÁKŮM					MPZ GHANY / NĚM. TY			TAJENKA 2 / MALAJSKÉ SÍDLO												HMOTNÁ ČÁSTICE
	LEŠTIDLO	HALUCINOGEN (LYSERG DIETHYL AMID) / PLAVIDLO				OTÉCI / ŘÍMSKÁ BOHYNĚ ÚRODY									ZÁVĚS DIVADELNÍ / SEKNUTÍ					
VYSTĚHOVAT										ANGL. ŠPATNÝ, NEMOCNÝ				OSLAVOVAT / ZN. PAKISTÁNU						
KONČETINA					CVOK (SLENGOVĚ)					INDIÁNSKÝ STAN							BA			
KAZIT					ANGL. HVĚZDA					INFARKT MYOKARDU (ZKR.)			RASISTICKÁ ORGANIZACE V USA				BÝVALÝ TELEVIZNÍ POŘAD			

VÍTE, ŽE…

- Olomoucký kraj podporuje regionální podnikatele i udělováním certifikovaných regionálních značek. V kraji máme známky původu **Haná regionální produkt**, **Jeseníky regionální produkt** a **Moravská brána regionální produkt**. Ty uděluje Asociace regionálních značek a mohou je získat **výrobky, služby a zážitky**.
- V soutěži Regionální potravina Olomouckého kraje mohou získat producenti unikátních produktů certifikát **Výrobek Olomouckého kraje** s označením **Výrobek OK**.
- Hejtmanství vloni na propagaci regionálních značek a podporu farmářských trhů v regionu vyčlenilo **650 tisíc korun**.

MĚSÍČNÍK OLOMOUCKÝ KRAJ

- Periodický tisk
- Vydává Olomoucký kraj ve spolupráci se společností Studio 87, spol. s r.o.
- Adresa vydavatele: Olomoucký kraj, Jeremenkova 40a, 779 00 Olomouc, IČO: 60609460
- Registrováno pod číslem MK ČR E 13609
- Redakční rada: Andrea Hanáčková, Ivo Slavotínek, Dalibor Horák, Luděk Niče, Eva Knajblová, Jaroslav Kropáč, Petra Pášová, Juraj Aláč
- Redakce: Juraj Aláč, olkraj@regvyd.cz
- Inzerce: Jana Juráková – jurakova@regvyd.cz, Michal Novák – novak@regvyd.cz, Tomáš Karal – karal@regvyd.cz, Margita Šutovská – sutovska@regvyd.cz
- Číslo 2, ročník 21. Olomoucký kraj – periodický tisk Olomouckého kraje
Toto číslo vychází 17. února 2022
- Uzávěrka příspěvků do dalšího čísla je 28. února 2022

Olomoucký kraj

SUDOKU

		8		1				6
6			3	8	2	5		4
				6	9	3	1	
			6				8	
		9	2			1		3
			5			2		
	8			2				9
3		2		5	4			1
5	4					8	3	

			9	3				
		4			2		9	8
	5	9			4			
		7	2		8			
5			6			9		
		8		5		6	7	
2	9	1	5			8	3	
	6							
4	8	5		2	9		6	7

				8		7		
				5	4			3
5					2	9		
			4			2	3	
	9		5		6		1	
					7			
		2	1		5			
	5	4		7				
			6	2			5	9

			3		5		9	
	2							
		1			8		4	
7								9
3				5	7			
	5			9	4		2	
5	4	9					1	3
		3	2	1				
		6		4				

Jan Šafařík: venkovu přerozdělíme 40 milionů

Náměstek hejtmana Jan Šafařík po studiích v Praze pracoval tři roky na Ministerstvu obrany a poté se jedenáct let věnoval obchodu, marketingu a projektovému řízení. V rámci Olomouckého kraje má ve své kompetenci regionální rozvoj, územní plánování a rozvoj venkova. O budoucnosti našeho regionu a rozvoji jeho venkovských částí jsme si povídali podrobněji.

Za svoje priority považujete například podporu místních akčních skupin, regionálních produktů, spolupráci s místními firmami. Jak se toto daří naplňovat v Olomouckém kraji? Jsou lokality, kde je spolupráce soukromých firem a veřejné správy těsnější?

Základním principem, který je mi blízký, je podpora lokální ekonomiky a místních společenství. Na podporu regionálních produktů máme vlastní dotační program včetně titulu na podporu značení regionálního původu – Haná, Jeseníky a Moravská brána. Zástupcům Místních akčních skupin (MAS) jsme umožnili účastnit se jednání na výborech a komisích kraje, aby byla lepší okamžitá zpětná vazba důležitého aktéra regionálního rozvoje. Navíc jsem všechny MAS v Olomouckém kraji osobně navštívil a řešili jsme spolu problémy regionu a možná řešení. Se soukromými firmami se potkávám hlavně v rámci Inovačního centra Olomouckého kraje (ICOK). Čím dál tím více firem oceňuje fungování ICOK. Zvlášť oblíbený je konzultační program pro malé a střední firmy Platinn. Firmám vybraný zkušený manažer pomáhá řešit nejen problémy, ale také nastavení strategií, získání nových zákazníků a zavádění inovací. Máme zde opravdu velmi pozitivní odezvu a firmy si spolupráci chválí a považují ji pro rozvoj firmy více než přínosnou.

Jsou k dispozici nějaká čísla, kolik lidí v kraji žije na venkově a kolik ve městech? Ubývá lidí na vesnicích? Vymírá venkov?

První je nutné definovat, co to je venkov. Na venkov lze nahlížet z mnoha různých pohledů. Pro potřeby krajského programu na obnovu venkova si vymezujeme venkovská sídla jako obce s počtem obyvatel do 1500 lidí. V těchto obcích žije necelá třetina obyvatel kraje a za posledních deset let se snížil počet obyvatel v těchto obcích o pět tisíc lidí. Pro srovnání v kraji se snížil počet obyvatel celkem o 11 tisíc.

Jsou zde patrné dva trendy, obce dobře situované (např. v zázemí velkých měst) rostou a prosperují. Další skupinou jsou obce, kde naopak dochází k odlivu obyvatelstva. Život na venkově má své klady a je pro spoustu lidí atraktivní, zejména pokud se podaří vytvořit kvalitní životní podmínky. O to právě usilujeme, aby venkov byl dostupným, moderním místem pro život. Současná pandemie nebo aktuální krize bydlení může nastavit nové trendy a posílit atraktivitu života na venkově.

> *„Příchod externích investorů je pro kraj důležitý. Nejvíce si však cením investorů a podnikatelů, kteří vychází z lokálních podmínek a jsou tady doma.*

S jakými požadavky a starostmi se na kraj nejčastěji obracejí starostové malých obcí a jakým způsobem jim kraj může pomoci? Existuje nějaký krajský dotační titul?

Především bych chtěl starostky a starosty nejen malých obcí ocenit a poděkovat jim za jejich práci. Často jde o nevděčnou úlohu s obrovskou odpovědností, která zabírá i spoustu volného času včetně sobot a nedělí. Bez nich by však obce fungovat nemohly. Snažím se s nimi co nejvíce komunikovat a navštěvovat jejich obce. Bavíme se o finančních prostředcích určených na infrastrukturu obce, dětech ve školkách a školách a ostatních službách v obci. Vždy se ptám na dostupnost bydlení, která je dle mého názoru klíčová pro udržení lidí v obci. Pro podporu obcí máme na kraji z finančních nástrojů možnost čerpat především dotační program na obnovu venkova, kde v letošním roce budeme rozdělovat skoro 40 milionů korun.

Mají investoři zájem o Olomoucký kraj? V jakém odvětví by se mohl kraj vyvíjet?

Příchod externích investorů je pro kraj důležitý. Nejvíce si však cením investorů a podnikatelů, kteří vychází z lokálních podmínek a jsou tady doma. Jsou zde úspěšné firmy například v přesném strojírenství, optice nebo biomedicíně. Dále v průmyslové chemii nebo agrotechnologiích. Rozvíjíme i spolupráci s Univerzitou Palackého Olomouc a jejím výzkumným centrem CATRIN. Velký potenciál máme také v tzv. kulturně-kreativních průmyslech. V příštích letech půjde do tohoto odvětví spousta finančních prostředků z dotací v rámci Národního plánu obnovy. Byla by škoda je nevyužít. Další příležitostí jsou i distančně vykonávané profese, tedy práce, kdy můžete pracovat z domova a kancelář navštěvovat jen občas. Věřím, že i tyto nové oblasti nám umožní využít náš potenciál na maximum, lidem umožní žít a pracovat na venkově a vydělávat městské peníze.

Jak to vypadá se zaměstnaností v kraji? Má kraj dost kvalifikovaných lidí?

Obecně je obrovský hlad po technický profesích. Kvalifikovaných lidí je velký nedostatek a v Olomouckém kraji tomu není jinak. Střední školy nabízí kvalitní učňovské i maturitní technické vzdělání. Zájemců o studium je bohužel málo. Každý rodič chce pro své dítě to nejlepší. Tomu rozumím, také mám děti. Ale vysoká škola nemusí být vždy to nejlepší. Pro mě je důležitá spokojenost těch žáků, ne rodičů. Moje máma mi vždy říkala, že je mnohem lepší šikovný a spokojený řemeslník než nespokojený vysokoškolák. A já to vnímám stejně. Řemeslo má zlaté dno – to platilo, platí a bude platit.

Co považujete za hlavní slabinu a hlavní sílu Olomouckého kraje?

Největší silou kraje jsou jeho obyvatelé. Lidé kreativní, pracovití a přemýšliví. Jsou hlavní hnací silou. Kraj bude takový, jací budou jeho obyvatelé. Proto považuji za zásadní pro budoucnost kraje rozvoj lidí a jejich potenciálu. Nelze to udělat za jedno volební období, ale musíme nastavit nové trendy ve vzdělávání. Dle mého názoru jako společnost máme velké rezervy. A co se týče slabin, tak 10 ze 13 oblastí obcí s rozšířenou působností spadají do tzv. hospodářsky a sociálně ohrožených území. Jsme na tom nejhůře v celé republice.

Čeká nás tam hodně práce, abychom pomohli těmto znevýhodněným regionům. Hlavní slovo zde má však Ministerstvo pro místní rozvoj. Ale my na něj velmi silně tlačíme, aby se na tyto oblasti nezapomínalo. Jinak je náš kraj naprosto úžasný. Jeseníky, Haná a Moravská brána jsou velmi atraktivní spojení. Jsem velice rád, že zde můžu žít.

Suchej únor prověří vztah k alkoholu

V pořadí už desátý ročník zdravotně osvětové akce Suchej únor pomáhá veřejnosti prověřit svůj vztah k alkoholu. Během měsíce února se mají lidé zapojení do akce vyhnout požívání alkoholických nápojů a změnit zaběhnuté návyky. Loňského ročníku se podle průzkumů účastnilo devět procent dospělé populace.

Není to jen o tom, vydržet bez alkoholu

Suchej únor se stal kampaní za „čistokrevnej život“, která pro mnoho účastníků neznamená jenom měsíční detox od alkoholu, ale celkovou očistu spojenou se zdravým životním stylem a chutí udělat pro sebe něco smysluplného. Stejně jako inspirovat ostatní. Že lidem střízlivost zachutná, dokládá i 53 procent účastníků, kteří v dotazování po čtyřech měsících potvrzují dlouhodobé zvolnění v konzumaci alkoholu. Často proto, že jim měsíc bez alkoholu otevřel oči a pomohl k příjemné sebereflexi.

Pozitivní kampaň ale také reaguje na skutečný problém. Alkohol je každodenním společníkem našich životů, opojný nápoj plný radosti i droga, ve které se rozpustila nejedna dobrá duše. A právě díky kampani Suchej únor ve společnosti víc a víc rezonuje otázka „Proč vlastně pijeme?“ Šest lidí z deseti má ve své blízkosti někoho, kdo v souboji s alkoholem tahá za kratší konec. Sucháčem tak promlouváme k sobě, ale i k lidem okolo nás. „Akce Suchý – Suchej únor se mi prostě líbí. Abstinentem rozhodně nejsem, ale akce nám připomíná, že všechno funguje jen do určité míry. Že jsme jednou ze zemí s největší konzumací alkoholu na hlavu. Má smysl si to jednou za čas připomenout. A posilovat svou vůli a schopnost nenalít si,“ připomněl hejtman Suchánek, který nad akcí převzal záštitu.

Juraj Aláč

RV2200011/02

RV2200094/01

RV2200272/01

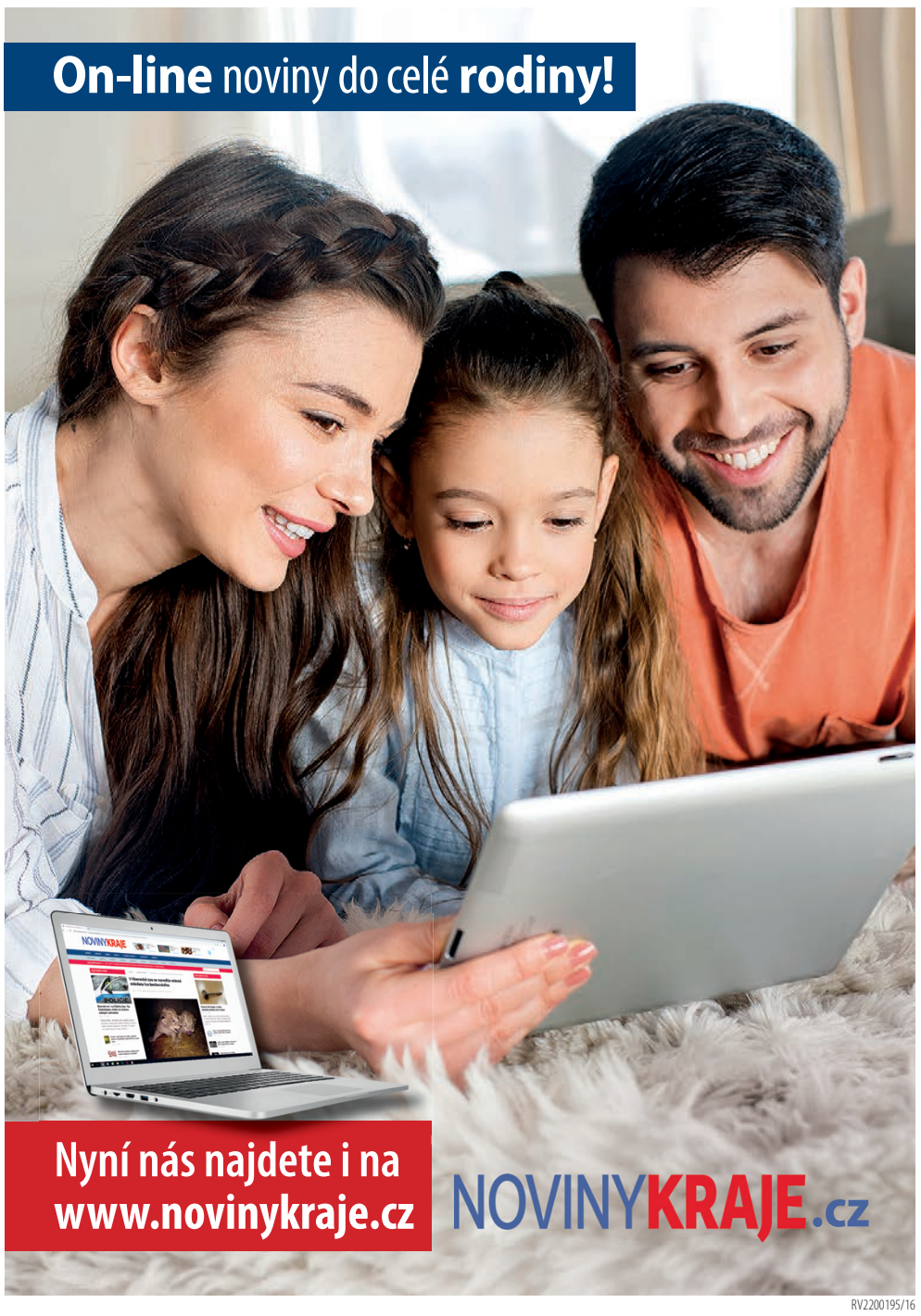

RV2200195/16

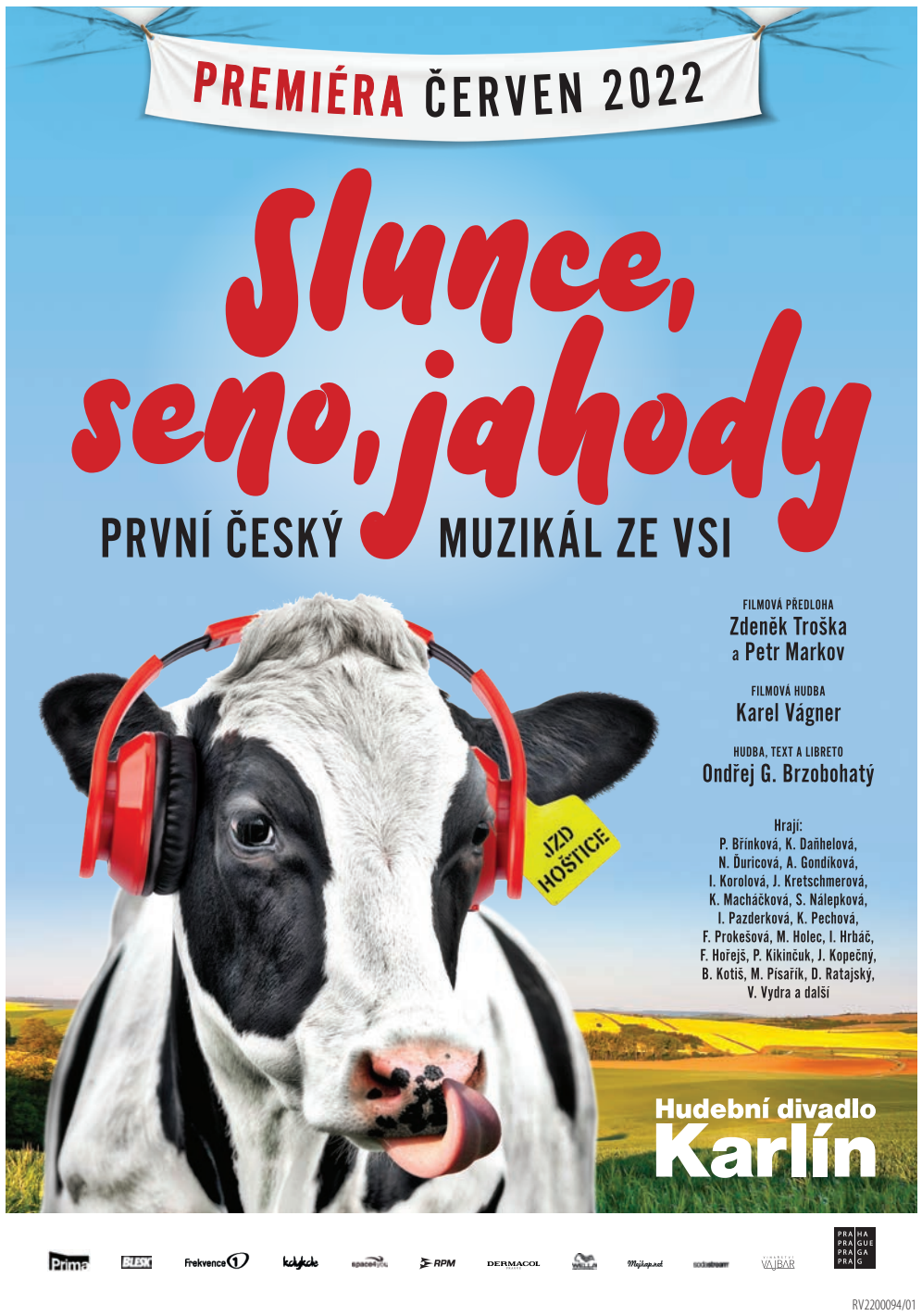

RV2200094/01

Za přínos v kultuře se budou předávat originální ceny

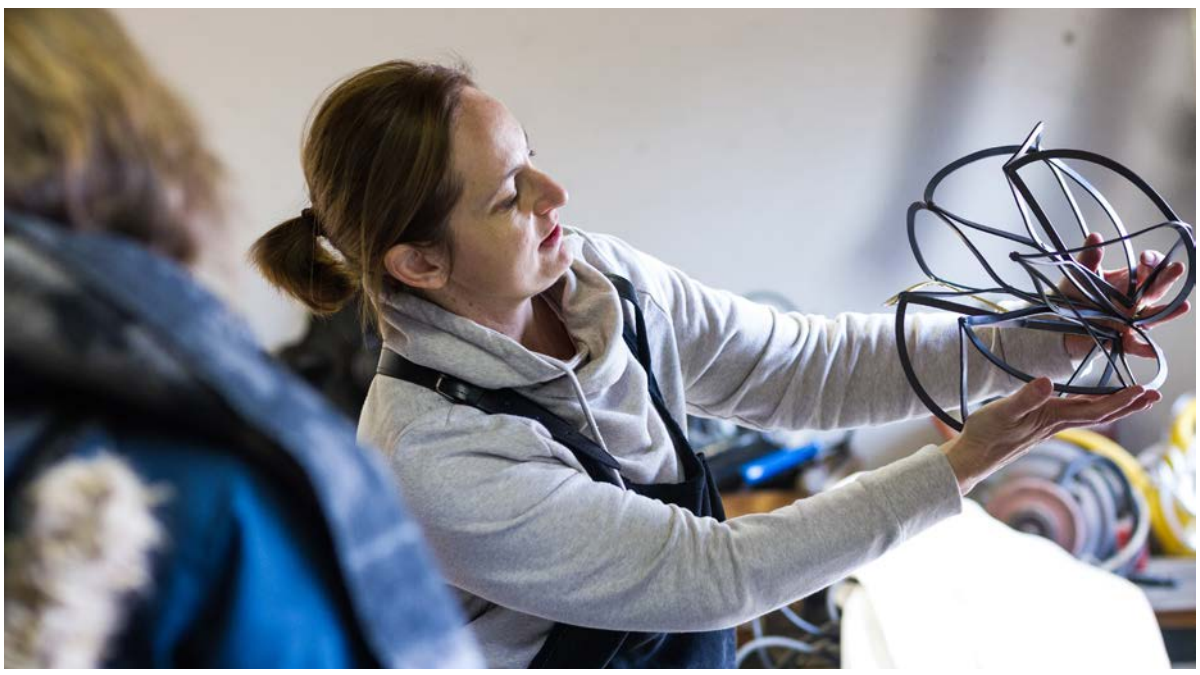

Letošní předávání Cen Olomouckého kraje za přínos v oblasti kultury bude výjimečné. Také proto, že si laureáti odnesou ocenění v podobě originálního díla. Cena vzniká v ateliéru sochařky a designérky v kovu Christine Habermann von Hoch.

„Chtěli bychom nové ztvárnění ocenění pro každý ročník. Autory by měli být tvůrci z našeho regionu nebo s vazbou na něj. Chceme veřejnosti představit nejen oceněné, ale i autory cen a ukázat tím, že v našem regionu jsou nebo z něj pochází zajímavé osobnosti," vysvětlil po setkání s kovářkou radní pro kulturu Jan Žůrek.

Kovaná plastika bude první originální cenou

Pomyslnou štafetu autorské tvorby odstartovala Christine Habermann von Hoch, jejíž otec, umělecký kovář a sochař Alfred Habermann, v roce 1982 spoluzaložil přehlídku Hefaiston na hradě Helfštýn. Ceny připravuje ručně, z oceli a části budou zlacené plátkovým zlatem. „Je to pro mě velká čest a radost. K Olomouci, ale i Olomouckému kraji mám vřelý vztah. Mé ztvárnění ceny navazuje na grafiku ankety i na logo Olomouckého kraje. Reprezentuje tvůrčí činnost, přínos pro kulturní dění a symbolizuje naději a svobodu v této složité době," doplnila sochařka.

Vítěze jednotlivých kategorií vyhlásí krajské zastupitelstvo, o ceně veřejnosti rozhodnou lidé prostřednictvím internetového hlasování, které se uskuteční v průběhu března. Slavnostní předání cen je naplánováno na 21. dubna v Moravském divadle Olomouc.

Eva Knajblová

www.cenykraje.cz

Výstaviště Flora Olomouc otevřela opět sbírkové skleníky

Nádherné květy podivuhodných tropických rostlin, plodící kávovník anebo exotická zvířata v teráriích a ve velkém mořském akváriu. To vše je mimo jiné už od února k vidění ve znovuotevřených sbírkových sklenících v olomouckých Smetanových sadech. Milovníci flóry i fauny a také rodiny s dětmi se sem mohou vypravit každou sobotu a neděli od 9:30 do 16:00 hodin. Ve sklenících navíc mají možnost zakoupit si výpěstky pokojových rostlin, které na Výstavišti Flora Olomouc připravili zdejší zahradníci.

„Jsem ráda, že mohu všechny pozvat do palmového, kaktusového, tropického a subtropického skleníku. V minulém roce byly poprvé otevřené také v listopadu a v prosinci, velký zájem návštěvníků nás velice mile překvapil. Kouzlo našich skleníků ovšem spočívá v tom, že se díky kvetoucím a plodícím rostlinám a také díky práci našich zahradníků stále mění. Při každé návštěvě je tak co objevovat a obdivovat," uvedla Eva Fuglíčková, předsedkyně představenstva společnosti Výstaviště Flora Olomouc.

Na své si ve sbírkových sklenících přijdou také milovníci zvířat. K vidění je exotické ptactvo, želvy nádherné, kajman brýlový, varan stepní anebo had. Velice atraktivní je také sladkovodní a mořské akvárium o objemu 600 litrů.
Foto | Výstaviště Flora Olomouc

Její slova hned u vstupu do palmového skleníku potvrzuje například právě plodící kávovník anebo v subtropickém skleníku nádherně kvetoucí vytrvalá popínavka solandra velkokvětá (Solandra grandiflora), jejíž zářivě bílé či žluté květy s fialovými pruhy měří až čtvrt metru. „Je velice jedovatá a mexičtí indiáni ji používali k rituálním a léčebným účelům, vyráběli z ní nápoj lásky a považovali ji za šamanskou rostlinu," uvedl Pavel Souček, vedoucí oddělení sbírkových skleníků na Výstavišti Flora Olomouc. Už během února mohli lidé obdivovat květy strelície královské, jejíž domovinou je jih Afriky. Kvést v tuto dobu začaly i některé palmy. V tropickém skleníku kvete třeba i kroton pestrý, květenství tohoto obvykle třímetrového keře může měřit až 25 centimetrů. Záplavu květů pak zahradníci z Výstaviště Flora Olomouc čekají i v subtropickém skleníku, jemuž dominují nejrůznější druhy voňavých citrusů.

Juraj Aláč

VÝSTAVY

Doba železná v srdci Hané

17. února – 17. července
Muzeum a galerie v Prostějově, Špalíček
Výstava se pokusí představit starší dobu železnou na Prostějovsku s přesahem na širší okolí Olomoucka nejen pomocí nových výsledků z archeologických výzkumů, ale i s ohledem na starší významné lokality, které jsou z výše vytyčené oblasti známy. Téma je atraktivní hlavně z hlediska nových závěrů získaných na základě nejnovějších archeologických výzkumů, kde staví region do centra platěnické kultury na Moravě. Za poslední léta se na Prostějovsku podařilo objevit významné pohřební a sídlištní areály, které staví náš region do popředí dějin tohoto období na Moravě. K výstavě bude připraven i doprovodný program pro školy a tematická přednáška pro veřejnost.

Anna Boček Ronovská. Neverending story

11. února – 3. dubna
Vlastivědné muzeum v Šumperku
Výstava v Hollarově galerii nabídne všem milovníkům výtvarného umění průhled do dosavadního díla šumperské rodačky Anny Boček Ronovské (*1975), která vedle své volné tvorby působí jako pedagog na Katedře výtvarné výchovy Pedagogické fakulty UP v Olomouci a v Ateliéru grafického designu a multimédií Fakulty informatiky MU v Brně. Autorčiným hlavním vyjadřovacím jazykem je kresba, nicméně výsledky svého tvůrčího procesu interpretuje rovněž prostřednictvím grafiky či performancí. V šumperském muzeu budou představeny její umělecké práce z posledních let, především nejnovější projekt, v němž formát vyjadřuje nekonečné plátno displeje mobilu, umožňující „scrollovat" printscreeny donekonečna nahoru i dolů, a autorka tak vytváří deníkový záznam, který může pokračovat neomezeně dál jako linie obyčejných událostí a věcí.

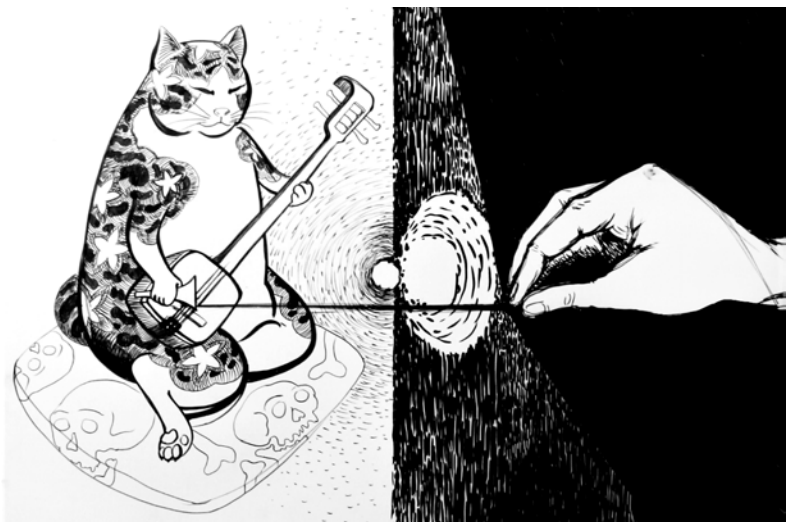

Středověk hrou

18. února – 30. června
Muzejíčko
(Vlastivědné muzeum v Šumperku)
Velká muzejní herna Muzejíčko je specifické zařízení šumperského muzea pro rodiny s dětmi, děti a mládež. Na jaře se návštěvníci Muzejíčka mohou vydat o několik staletí zpátky a podniknout dobrodružnou výpravu do středověku a poznat, jak se žilo na středověkém hradě, co lidé jedli a jak se bavili. Seznámí se také se statečnými rytíři, se kterými budou bránit hrad proti jeho dobyvatelům. Během výpravy na děti a mládež čekají opět různé zajímavé úkoly, skládačky, rébusy a hádanky.

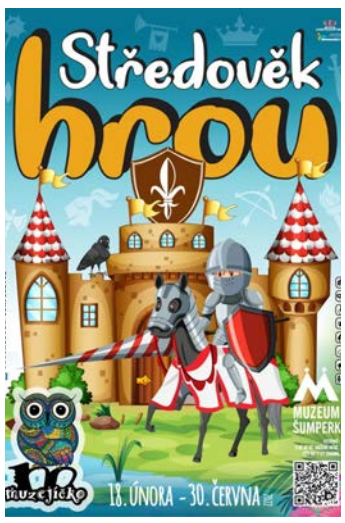

Století charitního díla na Moravě (1922/1992/2022)

16. února – 12. března
Vědecká knihovna v Olomouci / Galerie Biblio, Bezručova 2
Výstava představuje fotografie Jindřicha Štreita, které vznikly ve spolupráci s Charitou Olomouc. Sociálnímu tématu se věnoval již od sedmdesátých let, kdy fotografoval lidi nemocné, postižené nebo drogově závislé. Štreitovy dokumentární série na toto téma jsou vysoce umělecky ceněny. Expozice bude doplněna o kolorované dobové snímky zachycující pestrost charitní péče o potřebné v první polovině 20. století. Výstava se koná u příležitosti 100. výročí ustanovení profesionální Charity na Moravě a 30. výročí založení Charity Olomouc.

Na olympiádě v Číně bojovali o medaile i zástupci našeho regionu

Hned několika talentovaným sportovcům držel Olomoucký kraj palce během letošních zimních olympijských her. Za lyžařské disciplíny nás do čínského Pekingu odletěli reprezentovat dva jeseničtí běžci na lyžích Adam Fellner a Jan Pechoušek.

Z Jeseníku bojovali v Pekingu hned dva běžci, Adam Fellner a Jan Pechoušek. Foto | FENIX SKI TEAM Jeseník

„To, že jsme měli dva zástupce z jednoho klubu na zimních olympijských hrách, je pro nás historický úspěch. Oba kluci byli ve skvělé formě a oproti kolegům svoji výkonnost teprve začínají zvyšovat, ještě se mají kam posouvat," reagoval Petr Kubíček, předseda klubu FENIX SKI TEAM Jeseník.

Borce ze severu kraje doplnila snowboardistka z Loštic Vendula Hopjáková a zastoupení jsme měli i v ledním hokeji. České národní barvy hájil hráč HC Olomouc David Krejčí a hokejová útočnice, hráčka AIK Stockholm Vendula Přibylová z Uničova. Součástí české olympijské výpravy byla také hokejová brankářka Blanka Škodová, rodačka ze Šternberka, která byla nominovaná jako náhradnice. „Olympijské hry jsou pro diváky, ale především pro samotné aktéry velkým sportovním svátkem. V týmu nebo každý sám za sebe bojují o cenné kovy. Pro sebe, pro své oddíly a také pro naši zemi. I proto jsou olympijské hry pro sportovce vrcholem jejich kariéry. Protože velmi rád lyžuji, osobně jsem se těšil na výkony našich lyžařů z Jeseníku. Palce jsem ale držel celé české výpravě," uvedl Josef Suchánek, hejtman Olomouckého kraje.

Počet úspěšných sportovců z kraje roste

Oproti předchozím zimním olympijským hrám se seznam účastníků pocházejících z našeho regionu značně rozrostl. Vůbec poprvé jsme měli zastoupení na ledové ploše v ženské i mužské soutěži. „Těší mě, že z našeho regionu do Pekingu odjelo hned několik šikovných sportovců, jejich olympijskou cestu jsem sledoval a fandil jsem jim. Mým tajným přáním bylo, aby alespoň jedna medaile směřovala do našeho kraje," doplnil Michal Zácha, náměstek hejtmana pro oblast sportu.

Juraj Aláč

Adam Fellner – Běh na lyžích

Jan Pechoušek – Běh na lyžích

Vendula Hopjáková – Snowboarding

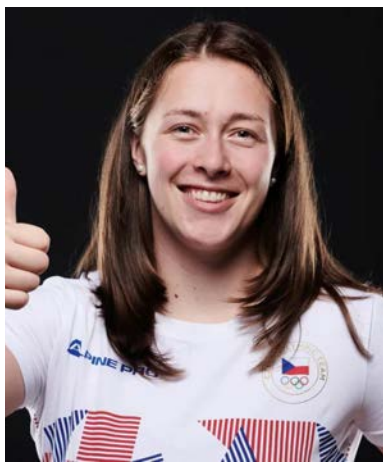

Vendula Přibylová – Lední hokej

David Krejčí – Lední hokej

Hejtmanství letos podpoří sportovce desítkami milionů

Za účelem podpory pro amatérské sportovce, profesionály i na úpravu a rekonstrukce sportovních zázemí poskytne Olomoucký kraj desítky milionů ze svého rozpočtu. Rozdělení finančních prostředků schválilo krajské zastupitelstvo. „Konkrétní dotační tituly i výši prostředků jsme nastavili tak, abychom podpořili všechny oblasti, které ke sportu patří. Žádné sportovní odvětví nebude zvýhodněno na úkor ostatních," uvedl Michal Zácha, náměstek hejtmana pro oblast sportu.

Peníze zamíří například na podporu pořádání sportovních akcí národního i mezinárodního charakteru, dotacemi hejtmanství podpoří profesionální reprezentanty. Už tradičně klade Olomoucký kraj velký důraz na pomoc sportovcům s hendikepem. Další peníze na výstavbu a rekonstrukci sportovního zázemí se mohou do Olomouckého kraje dostat z programů Národní sportovní agentury. Pokud ta konkrétní projekt podpoří, hejtmanství je připraveno přidat další část financí ze svého. „Samostatnou kapitolou je uspořádání Olympiády dětí a mládeže, která se letos v našem region uskuteční. Půjde o největší akci tohoto druhu v Česku," upozornil Zácha.

Jaroslav Kropáč

Navrhly jméno pro maskota, získaly odměnu

Autorkám jména maskota pro chystanou Olympiádu dětí a mládeže poděkoval za nápad náměstek hejtmana pro oblast sportu Michal Zácha. Jméno Olda, které orel ponese, navrhly v rámci ankety na Facebooku Olomouckého kraje shodně tři ženy: Jitka Pokorná, Hana Brožková a Markéta Prucková. Kromě oficiálního poděkování si všechny tři odnesly dárkový balíček a novou čepici Raškovku, kterou vítězkám věnoval Český olympijský výbor.

Olda zaujal propojením názvu Olomouckého kraje se samotnou prestižní sportovní akcí. „Veřejnost do ankety zaslala spoustu skvělých nápadů, jak orla, maskota Olympiády dětí a mládeže, pojmenovat. Olda se objevil vícekrát, a protože se nám návrh velmi líbil, nakonec i zvítězil. Jsem rád, že jsem mohl autorkám za jejich skvělý nápad osobně poděkovat. Samozřejmě ale děkuji všem, kteří se ankety účastnili," uvedl náměstek Michal Zácha.

Autorkám vítězného jména pro maskota dětské olympiády poděkoval náměstek hejtmana Michal Zácha. Foto | Olomoucký kraj

Olympiáda dětí a mládeže proběhne na konci letošního června. Její účastníci se utkají ve dvaceti sportech a třiasedmdesáti disciplínách. Vedle atletiky, plavání, basketbalu či volejbalu se v Olomouckém kraji bude poprvé také šermovat. Kromě olomouckých sportovišť se do významné sportovní akce zapojí i areály v Přerově, Prostějově, Kojetíně, Velké Bystřici či Uničově.

Petra Pášová